БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16 ЙИЛ ЧИҚИШИ.

№ 94 (1085).

15 МАЙ ПАЙШАНБА 1969 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ДЎСТОНА СУҲБАТ

ПХЕНЬЯН, 14 май. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний бугун Корея меҳнат партияси Марказий Комитетининг бош секретари, Корея Халқ Демократик Республикаси Министрлар кабинетининг Раиси Ким Ир Сен ҳузурида бўлди.

Н. В. Подгорний ва Ким Ир Сен ўртоқлар ҳар иккала томонни қизиқтираётган масалалар юзасидан дўстона суҳбатлашдилар.

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА МАККАЖЎХОРИ ВА ШОЛИ ЭКИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 14 МАЙГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Гектар ҳисобида)

Районлар	Маккажўхор и экиш плани	Экилган майдон	Планнинг бажарилиш проценти.	Шоли экиш плани	Экилган майдон	Планнинг бажарилиш проценти.
Калинин	1237	1210	97,8	257	105	40,8
Орджоникидзе	1002	942	94,0	240	12	5,0
Юқори Чирчиқ	1653	1159	70,1	434	103	23,7
Янгийўл	2575	1704	66,2	762	100	13,1
Оққўрғон	3184	2097	65,9	2390	37	1,5
Ўрта Чирчиқ	2999	1910	63,7	2257	163	7,2
Бўка	2193	1340	61,1	1235	63	5,1
Бўстонлиқ	1073	575	53,6	100	—	—
Бекобод	1589	850	53,5	2127	113	5,3
Область бўйича	17505	11787	67,3	9802	696	7,1

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми тўғрисида
ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XV пленуми 14 майда ўз ишини давом эттирди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. ЛОМОНОСОВ «Комсомолга партия раҳбарлигининг аҳволи ва бу раҳбарликни янада яхшилаш чоралари тўғрисида» доклад қилди.

Бу масалани муҳокама қилишда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. РАСУЛОВ, Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари Н. М. МУРОДОВ, Андижон область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. РАҲИМОВ, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Ҳ. АБДУЛЛАЕВА, Ўзбекистон ССР олий ва ўрта махсус таълим министри Т. А. САРИМСОҚОВ, Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. ШАМСИДДИНОВ, Қорақалпоғистон АССР Амударё районидаги Крупская номли колхознинг раиси О. КАМОЛОВА, Самарқанд область партия комитетининг иккинчи секретари И. К. ТИТКОВ, Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи қўшинлари қўмондони Н. Г. Ляшченко, Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари М. ХУДОЙБЕРГАНОВ, Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари Н. МАҲМУДОВ, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Т. А. КУЦЕНКО, Бухоро шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ж. Х. АЛИМОВ, Шаҳрисабз район партия комитетининг биринчи секретари С. УСМОНОВ, Чирчиқ электрохимия комбинатининг директори В. ҚОДИРОВ қатнашдилар.

Пленумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. РАШИДОВ якуновчи нутқ сўзлади.

Пленум муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилди.

КПСС XXIII СЪЕЗДИ ВА КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ 1968 ЙИЛ ОКТЯБРЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ
АСОСИДА РЕСПУБЛИКА КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИДА ЧОРВАЧИЛИКНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ЧОРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XV ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг «КПСС XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1968 йил октябрь Пленуми қарорлари асосида республика колхоз ва совхозларида чорвачиликни янада ривожлантириш чоралари тўғрисида»ги докладини эшитиб ва муҳокама қилиб, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми шу нарсани қайд қиладики, Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорларини турмушга татбиқ қила бориб, партиямизнинг доҳийси ва Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг қизитиб, қишлоқ хўжалигини юксалтиришда, колхоз ва совхозларнинг экономикасини мустаҳкамлашда катта муваффақиятларга эришдилар.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленумидан кейин ўтган тўрт йил ичида қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулоти етиштириш ҳар йили ўрта ҳисобда шундан илгариги тўрт йилдагига нисбатан 20,3 процент, пахта етиштириш 19 процент, шоли етиштириш 81 процент, сабзавот етиштириш 36 процент, полиз экинлари маҳсулоти етиштириш 70 процент, мева етиштириш 26 процент, узум етиштириш 29 процент ва пилла етиштириш 17 процент кўпайди.

Кўрилган чоралар натижасида чорвачиликни ривожлантириш соҳасида ҳам муайян муваффақиятлар қўлга киритилди. Кейинги тўрт йилда ҳар йили ўрта ҳисобда етиштирилган гўштнинг миқдори шундан илгариги тўрт йилдагига нисбатан 9 процент, сут — 28 процент, тухум—19 процент, қоракўл тери—7,5 процент кўпайди.

Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга асосан чорва моллар наслини яхшилаш, уларнинг маҳсулдорлигини ошириш йўли билан эришилди. Ҳар бир сигирдан соғиб олинган сутнинг миқдори кўпайиб, 910 килограммдан 1154 килограммга етди ёки 27 процент ошди, гўштга топширилган ҳар бир қорамолнинг ўртача тирик вазни ошиб, 220 килограммдан 245 килограммга етди, биринчи сортли қоракўлнинг миқдори кўпайиб, 70 процентдан 85 процентга, шу жумладан ёқабоп қоракўл терининг миқдори 13 процентдан 23 процентга етди. Озуқабоп экинлар майдони кенгайганлиги натижасида озуқа етиштириш кўпайди: силос бостириш учун маккажўхори етиштириш 25 процент, беда пичани етиштириш 28,4 процент кўпайди. Давлатга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш анча ошди. Колхоз ва совхозларнинг даромади, шу жумладан чорвачиликдан келган даромади кўпайди.

Шу билан бирга Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми чорвачиликни ривожлантиришда ҳануз кўпгина камчиликлар бор деб ҳисоблайди. Мавжуд резервлардан тўла фойдаланилмаяпти, кўпчилик хўжаликларда чорвачилик қолоқ соҳа бўлиб қоляпти, гўшт, сут, тухум етиштириш даражаси эса аҳолининг ана шу маҳсулотларга бўлган ва ўсиб бораётган талабларига жавоб бермаяпти.

Беш йилликнинг ўтган уч йилида бир қатор областлар, айниқса Фарғона, Самарқанд, Бухоро, Қашқадарё областлари ва Қорақалпоғистон АССРнинг колхоз ҳамда совхозлари чорва моллар туёғини кўпайтириш, сут ва тухум етиштириш планларини бажармадилар.

Бир қатор хўжаликларда подадаги урғочи молларнинг, айниқса, сигирларнинг салмоғи кам, урғочи молларнинг кўплаб қисир қолишига йўл қўйилмоқда, чорва молларнинг каттагина қисми нобуд бўляпти, мажбуран сўйиляпти ва ички хўжалик эҳтиёжлари учун сарфланяпти. Чорва моллар ва паррандаларнинг маҳсулдорлиги секин ўсяпти. Тошкент областида кейинги уч йилда ҳар бир сигирдан бир йилда соғиб олинган сутнинг ўртача миқдори ҳаммаси бўлиб атиги 1 килограмм, Андижон областида 15 килограмм кўпайди, Наманган областида эса ҳатто камайиб кетди.

Партия ташкилотлари чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш планларини бажариш соҳасида давлат интизомини бузаётган колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига нисбатан талабчанликни бўшаштириб юборганликлари натижасида бултур мол ва парранда гўшти тайёрлаш планини Бухоро областида 71 хўжалик, Қашқадарё областида 55 хўжалик, Сурхондарё областида 47 хўжалик, Самарқанд ва Тошкент областларининг ҳар бирида 41 тадан хўжалик мол ва парранда гўшти тайёрлаш планини бажармади. Кўпгина колхоз ва совхозлар сут ва тухум тайёрлаш планларини бажармадилар.

Республикада ихтисослаштириш амалга оширилиши муносабати билан кейинги йилларда кўпгина хўжаликларда, айниқса дон экувчи областларнинг хўжаликларида чўчқачилик ва паррандачилик фермалари асоссиз равишда тугатиб юборилди.

Бир қатор областларнинг колхоз ва совхозларида, колхозлараро ва совхозлараро бўрдоқичилик пунктларида чорва молларни бўрдоқига боқиб семиртириш яхши ташкил этилмаган, гўштга тирик вазни кам бўлган моллар топширяпти. Самарқанд, Бухоро, Қашқадарё ва Сурхондарё областларининг хўжаликлари бултур гўштга тирик вазни 208-217 килограмм бўлган қорамолларни топширдилар.

«Узглавзаготскоткорм» хўжаликларида гўшт етиштиришни кўпайтириш учун мавжуд бўлган имкониятлардан тўла фойдаланилмаяпти.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми республика озиқ-овқат саноати министрлигига қарашли совхозлар кейинги беш йилда гўшт етиштиришни камайтириб юборганликларини, уларнинг кўпида эса чорвачилик ва паррандачилик фермалари йўқлигини йўл қўйиб бўлмайдиган ҳол деб ҳисоблайди.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги ва «Ўзбекбирлашув» умумий овқатланиш корхоналари, гўшт-сут саноати корхоналари ва аҳоли истеъмол қилаётган озиқ-овқат чиқиндилари билан чорва молларни боқиб семиртирмаётганликлари ҳам нотўғридир.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва уларнинг жойлардаги органлари, маҳаллий партия ва совет органлари, кўпгина колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари чорвачиликни ихтисослаштириш ва марказлаштиришни янада ривожлантириш, фермалардаги кўп меҳнат талаб қиладиган иш жараёнларини механизациялаш иши билан қониқарсиз шуғулланмоқдалар. Бу, маҳсулотнинг таннархи юқори бўлишига, кўпчилик фермалар зарар кўришига сабаб бўлмоқда.

Чорвачиликни ривожлантириш учун етарли миқдорда капитал маблағлар ажратилмаяпти. 1968 йили республика колхозлари чорвачиликни ривожлантиришга капитал маблағлар умумий суммасининг фақат 8,5 процентини, совхозлар эса атиги 3,2 процентини ажратдилар. Шу билан бирга капитал маблағлардан фойдаланиш амалда 65-70 процентдан ошмаяпти. Чорвачилик бинолари кўп ҳолларда эскирган лойиҳалар асосида, комплекс механизациялашни ҳисобга олмаган ҳолда қурилмоқда, Ўзбекистон ССР Госстройи, республика Қишлоқ хўжалик министрлиги ва «Узсельхозтехника» бирлашмаси эса бу камчиликларга тоқат қилиб келмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Қурилиш, Қишлоқ қурилиши министрликлари ва «Узколхозстрой» паррандачилик фабрикалари, аралаш ем ишлаб чиқариш саноати корхоналари ва чорвачилик бинолари қурилишини яхши олиб бормаяптилар, маблағлардан фойдаланиш ва объектларни ишга тушириш планларини бажармаяптилар.

Бир қатор областлар ва районларнинг партия ташкилотлари, совет ва қишлоқ хўжалик органлари ем-хашак базасини мустаҳкамлашга кам эътибор бермоқдалар. Кўпчилик хўжаликларда беда ва маккажўхори экинлари ўз ҳолига ташлаб қўйилган, уларнинг ҳосилдорлиги айниқса Фарғона, Самарқанд, Бухоро областлари ҳамда Қорақалпоғистон АССРда паст. Беда ва табиий ўтлар пичани, силос бостириш учун экилган маккажўхори жуда кечикиб ўриб олиняпти. Кўпчилик қоракўлчилик хўжаликларида яйловларни яхшилашга, озуқабоп экинлар экиш учун суғориладиган ерларни ўзлаштиришга етарли эътибор берилмаяпти.

Ўзбекистон ССР Дон маҳсулотлари ва аралаш озуқа саноати министрлиги аралаш озуқани чегараланган ассортиментда ва стандартларга тўғри келмайдиган ҳолда ишлаб чиқармоқда. Гўшт-сут саноати корхоналарининг чиқиндисидан етарли фойдаланилмаяпти.

Бир қатор областлар ва районларнинг партия ташкилотлари чорвачиликни малакали кадрлар билан мустаҳкамлашга ҳануз кам эътибор бермоқдалар, фермаларнинг фақат 27 процентига дипломли зоотехниклар ва ветеринария врачлари раҳбарлик қилмоқда. Чорвадорлар ўртасида партия ва комсомол аъзоларининг сони кам.

Чорвадорларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни ташкил этишда, уларнинг меҳнат шароитини яхшилашда катта камчиликларга йўл қўйилмоқда. Моддий ва маънавий рағбатлантириш усули етарли даражада қўлланилмаяпти.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Пленуми чорвачиликни ривожлантиришдаги ана шу камчиликларнинг ҳаммаси баъзи область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги, «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва уларнинг жойлардаги органлари чорвачиликни ривожлантириш, унинг ишлаб чиқариш базасини мустаҳкамлаш масалаларига эътиборни сусайтирганликлари, чорва моллар ва паррандалар барча турларининг сонини кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини ошириш, гўшт, сут, тухум ва бошқа хил маҳсулотлар етиштириш ҳамда давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан партия қарорларига асосан вужудга келган имкониятлардан тўла равишда фойдаланмаётганликлари, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш юзасидан белгиланган планларнинг бажарилишини барбод бераётган колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига нисбатан қаттиқ талабчанлик қилмаётганликларининг натижасида юз бермоқда деб ҳисоблайди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Пленуми ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Барча турдаги чорва моллар ва паррандалар сонини ўстиришни, гўшт, сут, тухум ва бошқа турдаги чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтиришни муттасил ошира бориш партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, колхоз ва совхозларнинг, қишлоқдаги барча ходимларнинг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблансин.

2. Область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик, Озиқ-овқат саноати, гўшт ва сут саноати, савдо министрликлари, «Ўзбекбирлашув», «Главзаготскотооткорм», «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси зиммасига қуйидаги мажбуриятлар юклатилсин: Партия XXIII съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1965 йилги март ва 1968 йилги октябрь Пленумлари талабларига мувофиқ чорвачиликка бўлган муносабатни ўзгартириш, қишлоқ хўжалигининг бу муҳим соҳасини ривожлантиришда тубли ўзгариш бўлишини таъминлаш.

Ҳар бир колхоз ва совхоз томонидан чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, чорва моллар туёғини ўстириш, уларнинг маҳсулдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтириш юзасидан КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1969 йил 14 апрелдаги «Партия ташкилотлари, совет ва хўжалик органлари, колхозлар ва совхозларнинг гўшт етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш соҳасидаги вазифалари тўғрисида»ги қарори асосида ишлаб чиқилган тадбирларни амалга оширишда конкрет ёрдам бериш.

«Главсредазирсовхозстрой»га қарашли янги ташкил этилган пахтачилик ва шоличилик совхозларида ва бошқа янги совхозларда чорвачиликни ҳар тарафлама ривожлантириш керак.

Колхоз ва совхозларнинг 1969 йили тирик вазнда гўшт етиштиришни кўпайтириб, 180 минг тоннага етказиш, сут етиштиришни 400 минг тоннага, тухум етиштиришни 240 миллион донага етказиш юзасидан белгилаган тадбирлари маъқуллансин. Шу жумладан областлар бўйича:

1969 йилда етиштирилиши керак

Областлар	Гўшт (минг тонна)	Сут (минг тонна)	Тухум (миллион дона)
Тошкент	25,0	74,0	80,0
Сирдарё	18,0	44,0	17,0
Фарғона	16,0	46,0	34,0
Наманган	11,0	25,0	8,0
Андижон	16,0	31,0	7,0
Самарқанд	27,5	58,0	30,0
Бухоро	18,0	32,0	29,0
Қашқадарё	15,5	30,0	13,0
Сурхондарё	14,0	28,0	13,0
Хоразм	9,0	23,0	5,0
Қорақалпоғистон АССР	10,0	22,0	7,0

Ҳар бир колхоз ва совхоз томонидан чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш давлат планларининг бажарилишини таъминлаш, тайёрлашда давлат интизомининг бузилишига йўл қўймаслик.

3. Область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик, Озиқ-овқат саноати министрликлари ва уларнинг жойлардаги органларидан, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларидан чорвачилик учун мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтиришга бепарво муносабатда бўлиш ҳолларига кескин барҳам бериш талаб этилсин. Ҳар бир хўжаликда озуқабоп экинлар майдонини янада кенгайтириш, беда, маккажўхори, лавлаги ва бошқа озуқа экинлари ҳосилдорлигини оширишга эришиш таъминлансин. Озуқани кўпайтириш учун экинлар орасига озуқа экинлари экиш кенг қўлланилсин.

Озуқа етиштириш ва тайёрлаш планларининг сўзсиз бажарилиши учун колхозларнинг раислари ва совхозларнинг директорлари зиммасига шахсий жавобгарлик юклатилсин.

Ҳамма жойда ем-хашак тайёрловчи ихтисослаштирилган бригада ва звенолар ташкил этилсин, уларга ер, техника ва етарли миқдорда одам кучи бериктиб қўйилсин ва шу тариқа беда ўз вақтида ўриб олинсин ҳамда юқори сифатли силос бостирилсин. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига юқори сифатли ем-хашак етиштириш ва тайёрлаш планларини ошириб бажарганлик учун колхозчилар ва совхозларнинг ишчиларига натура билан ҳақ тўлаш, колхозчилар, ишчилар ва хизматчиларга ўз шахсий хўжаликларидаги чорва моллар учун озуқа тайёрлашда ёрдам бериш вазифаси юклатилсин.

Давлат план комитетига, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик, дон маҳсулотлари ва аралаш озуқа саноати, гўшт ва сут саноати министрликларига аралаш озуқа тайёрлашни кўпайтириш ҳамда унинг сифатини яхшилашга қаратилган тадбирлар ишлаб чиқиш ва амалга ошириш топширилсин.

4. Чорва молларни хўжасизларча харажат қилиш, уларнинг ўлиши, урғочи молларнинг қисир қолиши натижасида кўплаб йўқотилиши фактларига кескин барҳам берилсин. Яқин икки йил ичида барча колхоз ва совхозларда подадаги сигирлар салмоғи 35 процентга, сут етиштириладиган зоналардаги хўжаликларда эса 40 процентга етказилсин.

Ҳарбир колхоз ва совхозда 4-5 мингта товуқ бўлган паррандачилик фермаси бўлиши керак.

Давлат томонидан катта ёрдам кўрсатилганлигига қарамай, 1969 йилнинг қишида қорамоллар ва қўйларнинг кўплаб ўлишига йўл қўйган колхоз ва совхозларнинг, айниқса Бухоро, Сирдарё, Самарқанд, Сурхондарё ва Тошкент областларидаги колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари қониқарсиз ишлаганликлари кўрсатилсин. Партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари зиммасига ана шу колхоз ва совхозларга ёрдам кўрсатиш ва улар фақат ўлган чорва моллар ўрнини тўлдирибгина қолмай, балки уларнинг туёғини кўпайтиришларига эришиш мажбурияти юклатилсин.

Колхоз ва совхозларнинг 1970 йилнинг бошигача қорамоллар туёғини 1 миллион 200 минг бошга, шу жумладан сигирлар сонини 375 минг бошга, чўчқалар сонини 270 минг бошга, қўй ва эчкиларни 6 миллион 200 минг бошга ва паррандаларни 4 миллион 400 мингтага етказиш соҳасидаги тадбирлари маъқуллансин. Шу жумладан областлар бўйича:

(Минг бош ҳисобида)

Областлар	Қорамоллар: Жами	Қорамоллар: шу жумладан сигирлар	Чўчқалар	Қўй ва эчкилар	Паррандалар
Тошкент	121,0	41,5	46,0	416,0	900,0
Сирдарё	82,0	25,7	74,0	580,0	285,0
Фарғона	122,0	39,0	4,9	230,0	500,0
Наманган	80,0	25,4	6,7	318,0	200,0
Андижон	96,0	32,0	9,0	220,0	200,0
Самарқанд	184,0	58,7	85,0	970,0	600,0
Бухоро	98,0	30,0	5,8	1400,0	600,0
Қашқадарё	120,0	34,0	24,0	945,0	415,0
Сурхондарё	98,0	27,3	19,6	633,0	333,0
Хоразм	102,0	28,0	1,5	170,0	156,0
Қорақалпоғистон АССР	122,0	36,0	2,2	320,0	211,0

Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги ва «Ўзбекбирлашув»га умумий овқатланиш корхоналари ва аҳоли истеъмол қиладиган озиқ-овқат маҳсулотлари чиқиндиси билан чорва молларни ўстириш ва бўрдоқига боқишни ташкил этиш топширилсин.

Республикада гўшт берувчи йилқичилик ва туячилик ҳар тарафлама ривожлантирилсин, от гўшти ва қимиз етиштириш кўпайтирилсин. Ҳар бир колхоз ва совхозда яхши ишчи ҳамда спорт отлари етиштирилсин.

Чорва молларни интенсив равишда яйратиб ва бўрдоқига семиртириш учун боқишни ташкил этишга алоҳида эътибор берилсин. 1969 йилдаёқ давлатга топшириладиган ҳар бир қорамолнинг ўртача тирик вазнини 300 килограммга, қўйнинг тирик вазнини 45-50 килограммга ва чўчқанинг тирик вазнини 90-100 килограммга етказиш энг муҳим вазифа қилиб қўйилсин.

Балиқ етиштиришни янада кўпайтириш ва аҳолига янги тутилган балиқ етказиб беришни яхшилаш таъминлансин. Сув ҳавзалари бўлган барча колхоз ва совхозлар балиқ урчитиш билан шуғулланишларига эришилсин. Ҳовузлар қуриш ва уларда балиқни кўпайтириш юзасидан зарур тадбирлар амалга оширилсин.

5. Давлат план комитетига, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигига, колхозларнинг правлениеларига чорвачилик биноларини қурилишига, фермаларни механизациялашга ва подаларни тўлдиришга ажратиладиган капитал маблағлар миқдорини анча кўпайтириш топширилсин.

Ўзбекистон ССР Қурилиш ва Қишлоқ қурилиши министрликларига, «Узколхозстрой»га, Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлигига паррандачилик фабрикалари, аралаш озуқа саноати корхоналари, яйловларда чорвачилик бинолари ва йўллар қурилишини тезлаштиришга қаратилган қўшимча тадбирларни ишлаб чиқиш ҳамда амалга ошириш, объектларни лойиҳага биноан ўз вақтида фойдаланишга топширишни таъминлаш топширилсин.

6. Область ва район партия комитетлари, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси, область ва район совет ҳамда қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари зиммасига чорвачиликни механизациялаш суръатларини кучайтириш, колхоз ва совхозларнинг фермаларидаги машиналар ва ускуналардан фойдаланишни яхшилаш тадбирларини кўриш мажбурияти юклатилсин. Келгуси беш йил ичида барча хўжаликларда сигирларни механизмлар ёрдамида суғориш ва соғишни электрлаштириш таъминлансин. 1975 йилнинг охирига бориб чорвачилик фермаларини механизациялаш тугаллансин. Чорвачиликни техника билан қайта қуроллантириш ва ҳозирги замон технологиясини қўллаган ҳолда чорвачилик комплекслари қуриш йўли билан чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни саноат асосига ўтказиш юзасидан белгиланган тадбирлар активроқ амалга оширилсин.

Давлат план комитетига, Ўзбекистон ССР Госстройига, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигига, «Узсельхозтехника» бирлашмасига илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш институтларини жалб қилиб, ускуналар ва технологиянинг мамлакатимизда ва чет элларда яратилган энг яхши намуналаридан фойдаланишни ҳисобга олган ҳолда чорвачиликнинг ишлаб чиқариш базасини ривожлантириш ва чорвачиликда техника тараққиётини юксалтиришга қаратилган таклифларни ишлаб чиқиш ва уч ойлик муддат ичида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Республика ҳукуматига қараб чиқиш учун тақдим этиш топширилсин.

1969-1970 йилларда ҳар бир областда «Узсельхозтехника» бирлашмалари ҳузурида чорвачилик фермаларини механизациялаш ва электрлаштириш бўйича махсус монтаж бошқармаси ташкил этилсин.

Область, шаҳар ва район партия комитетларига чорвачиликдаги кўп меҳнат талаб қиладиган жараёнларни механизациялашни амалга оширишда колхоз ва совхозларга саноат корхоналарининг оталиқ ёрдамини уюштириш топширилсин.

7. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва унинг жойлардаги органларига чорвачиликда наслчилик ишини кескин яхшилаш, давлат наслчилик станцияларининг ишини яхши йўлга қўйиш, наслли ва насли яхшиланган чорва молларнинг тўла сақлаб қолинишига эришиш, шунингдек фермаларда чорва молларни сақлаганда зооветеринария қоидаларига қатъий амал қилишни таъминлаш, профилактик ва даволаш тадбирларини ўз вақтида амалга ошириш топширилсин.

8. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик, Маданият, Алоқа ва Соғлиқни сақлаш министрликларига, Кинематография давлат комитетига, «Ўзбекбирлашув»га чорвадорларга, айниқса чўпонлар бригадаларига маданий-маиший, медицина ва савдо хизмати кўрсатишни кескин яхшилаш топширилсин. Яйлов массивларида маданий марказлар ва чорвадорларга хизмат кўрсатадиган доимий ишловчи бригадалар ташкил этиш, ем-хашакни олдиндан ташиб келтириб қўйиш учун омборлар, шунингдек клублар, магазинлар, медицина пунктлари, мактаб-интернатлар, маиший комбинатлар ва бошқа объектлар қурилишини назарда тутиш топширилсин.

9. Область ва район партия комитетларидан, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советидан, область ва район ижроия комитетларидан, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва унинг жойлардаги органларидан кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишни яхшилаш, иқтисодий ишни яхшилаш, фан эришган муваффақиятлар ва илғор тажрибани чорвачиликка ҳамда озуқа етиштиришга жорий қилиш талаб этилсин. Фермалар, бўлимлар, чорвачилик бригадалари раҳбарлигига зарур билим ва ташкилотчилик қобилиятига эга бўлган коммунистлар, комсомоллар, малакали мутахассислар ва тажрибали чорвадорлар қўйилсин. Чорвадорларнинг малакасини ошириш иши яхши йўлга қўйилсин, ходимларга оммавий касбларни ўргатиш яхшилансин, турли хил курслар, мактаблар ва семинарлар ташкил этиш тажрибаси кенг қўлланилсин.

Олимларнинг куч-ғайрати чорвачиликни ривожлантириш билан боғлиқ бўлган энг муҳим проблемаларни ишлаб чиқишга, фан ва чорвачилик илғорлари эришган муваффақиятларни ишлаб чиқаришга жорий этишда колхоз ва совхозларга ёрдам беришга жалб этилсин.

10. Область ва район партия комитетларига ташкилотчилик ва сиёсий ишларни кучайтириш топширилсин. Хўжаликлардаги бошланғич партия ва комсомол ташкилотларининг роли ва жанговарлик қобилияти оширилсин, уларнинг фаолияти активлаштирилсин ва оммага таъсири кучайтирилсин, қишлоқ меҳнаткашлари чорвачиликни тез суръатлар билан ривожлантириш учун курашга сафарбар этилсин.

Чорвачилик ходимлари ўртасида партия ва комсомоллар сони кўпайтирилсин, коммунистлар ва комсомолларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлик ролини оширишга эришилсин.

11. Партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари областлар, районлар, колхозлар ва совхозларда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш планларини ошириб бажариш, юқори сифатли озуқа жамғариш, чорва моллардан насл олишни кўпайтириш, чорва молларнинг маҳсулдорлигини ошириш учун социалистик мусобақани кенг қизитишлари лозим. Чорвадорлар учун моддий ва маънавий стимуллардан тўлароқ фойдаланиш, мусобақа натижаларининг оммалаштирилишини таъминлаш, уни радио ва телевидение эшиттиришларида ҳамда матбуотда муттасил ёритиб бориш, область, район виставкаларини ва чорвачилик илғорларининг семинарларини мунтазам ташкил этиб бориш керак. Муносиб чорвадорларни Бутуниттифоқ ва республика халқ хўжалиги ютуқлари виставкаларига юбориб туриш лозим.

* * *

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия ташкилотлари раҳбарлигида чорвачиликни янада ривожлантириш юзасидан белгиланган тадбирларни амалга ошириш, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан олинган мажбуриятларни сўзсиз бажариш учун куч-ғайратларини аямайдилар, В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги шарафига пахтачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа барча тармоқларини юксалтиришда янги муваффақиятларга эришадилар, деб қатъий ишонч билдиради.

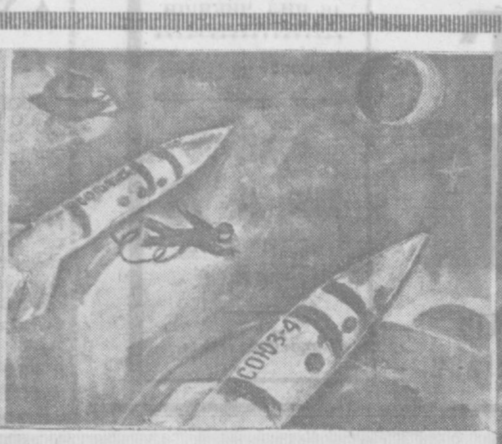

БЎЛАЖАК РАССОМЛАР

УЛАР моҳир рассомлар эмас, балки ўрта мактабларнинг 4-10 синф ўқувчиларидир. Уларнинг қўлларидан чиққан расмларни кўриб, беҳад қувонасиз.

Ленин номли майдондаги Ўзбекистон ССР Министрлар Совети биноси залида болалар ижодининг республика кўргазмаси намойиш қилинмоқда.

Стендларда Н. Островский номидаги Тошкент шаҳар пионерлар ва ўқувчилар Саройи рассомлар тўгараги аъзоларининг ҳам ижодларидан намуналар кўришингиз мумкин. Бу стендда тўгарак қатнашчиларининг 33 иши ва 90 расмдан иборат альбом бор.

Улар орасида икки ўқувчининг ижоди киши диққатини ўзига жалб этади. Тошкентдаги 116-мактабнинг 9-синф ўқувчиси Рустам Зуфаров ва 16-мактабнинг 7-синф ўқувчиси Мурод Мирзаевларнинг виставкада намойиш қилинаётган асарлари томошабинларда яхши таассурот қолдирмоқда. Бу ерда Рустамнинг 40 та, Муроднинг эса 24 та расми қўйилган. Рустам натурадан чизишда нурларни яхши пайқайди. Шунингдек, композицияни пухта ўйлайди. Унинг «Баҳор этюдлари», «Натюрмортлар», «Ленин портрети», «Салом, нотаниш сайёра!» каби асарлари қизиқарли.

Ёш ҳаваскор рассомлардан Мурод Мирзаев натурада қандай чизса, мавзулар бўйича ҳам ёрқин ижод қила олади. Унинг ижод намуналари орасида айниқса, «Бизга уруш керак эмас!» расми алоҳида ажралиб туради. Озод Мўминовнинг «Фазога учиш» деб номланган асари ҳам кўпчиликда яхши таассурот қолдирмоқда.

Бу пионерлар ва ўқувчилар Саройидаги тасвирий санъат тўгарагида қобилиятли ҳаваскор рассомлар анчагина. Ҳикмат Қорнев, Тўлқин Мўминов, Аваз Усмонов, Саша Ли, Виктор Колесов... уларнинг ҳаммасини санаб чиқиш қийин. Виставкада кўрсатилаётган асарларнинг ўзига хослиги шундан иборатки, уларда акварель билан, қалам билан чизилган расмлар, декоратив ишлар, орнамент, эскиз-плакат, безашга оид эскизлар ва ҳоказо расм турларини учратасиз.

Шунингдек, ёш ва талантли рассомлардан Султон Мансуров, Ғулом Жўраев, Аваз Шоалимов ва Иброҳим Қосимовлар ижоди ҳақида ҳам шу хилда яхши фикрлар айтиш мумкин.

— Тўгарагимиз қатнашчилари, — деб ҳикоя қилади тўгарак раҳбари ўртоқ П. Шестаков биз билан суҳбатда, — мамлакатимизнинг машҳур рассомлари ижодини қунт билан ўрганишяпти. Бу ўрганишлар бежиз кетмаётганидан қувонамиз, албатта.

Тўгарагимизда қатнашган, ҳозирги кунда эса турли жойларда самарали меҳнат қилаётган мўйқалам соҳиблари кўп. Ваҳоб Зиёев — Тошкент Политехника институтининг архитектура факультетида ўқитувчи. Риҳсивой Аюпов — республика халқ хўжалиги виставкасида рассом. Пўлат Ортиқов эса «Ўзбекфильм» киностудиясида ишламоқда. Абдували Мўминов Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтининг расм ва чизмачилик факультетида таҳсил кўрмоқда. Ҳозирги пайтда тўгарак машғулотларида қатнашаётган ўқувчилар бу ерда олган билимларини ўз мактабларида амалий қўллашяпти.

Ҳаваскорларнинг бугунги ижодини кўздан кечирар эканмиз, уларнинг келажагига умид боғлашга асос борлигини ҳис этдик. Ёш рассомларнинг илк ижодлари истиқбол йўлининг бошланишига ўхшайди.

Ҳ. ИКРОМОВ.

Суратда: ёш ҳаваскор рассомлар чизган суратлардан намуналарни кўриб турибсиз.

А. Абалян фотоси.

САМАРАЛИ ТАДҚИҚОТ

Яқинда кимёгар олим А. Тожиев «Кўмирларнинг химиявий структурасини оксидлаш — гидролизлаш методи билан текшириш ва улардан комплекс равишда фойдаланиш» деган темада докторлик диссертациясини муваффақиятли ҳимоя қилди.

Олим бу тема устида узоқ изланди. Қатор тажрибалар ва текширувлар олиб борди. Ниҳоят кўмирдан комплекс равишда фойдаланишнинг янги хил методларини илмий тарзда ишлаб чиқди. Расмий оппонентлар химия фанлари доктори, профессор С. С. Драгунов, химия фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Х. У. Усмонов, химия фанлари доктори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси А. С. Султонов ўртоқлар олимнинг илмий ишига катта баҳо бердилар. Бошқа республикалар илмий-текшириш институтларидан ёзиб юборилган фикрларда ҳам диссертациянинг халқ хўжалигига келтирадиган фойдаси алоҳида уқтирилган.

Ўртоқ А. Тожиев ўз тадқиқотлари билан фан тараққиётига катта ҳисса қўшмоқда. Ҳозир у янги-янги проблемалар устида илмий-тадқиқот ишлари олиб бораётир.

М. ЗАРИПОВ.

ДЎСТЛАР ҲИММАТИ

Бу меҳнатсевар коллектив кишиларнинг қўли теккан, меҳригиёси синган бинолар Тошкентда жуда кўп. Уларни санаб саноғига етолмайсан, киши. Бу секторда қад кўтарган деярлик барча уй-жойлар, мактаб ва болалар боғчалари ҳамда бошқа маданий-маиший муассасаларнинг бунёд этилишига Россия Федерацияси қурувчилари самарали ҳисса қўшишган. Ҳиммат камарини маҳкам боғлаган, бир тан, бир жон бўлиб меҳнат қилаётган бу коллективнинг мақтовга лойиқ ишлари жуда кўп. Шунинг учун ҳам уларнинг номини минглаб бинокорлар зўр ҳурмат билан тилга оладилар.

«Башсантехмонтаж» қурилиш-монтаж поезди коллективи ўзининг тез ва соз, сифатли ва пухта меҳнати билан касбдошлари ўртасида катта обрў орттирдилар. Улар Тошкентни қайта тиклаш, оилаларни бошпана билан тезроқ таъминлаш юзасидан бошланган ва қизғин давом этаётган умумхалқ курашида актив иштирок этишяпти. Қардошлар уч йилдан ошиқроқ вақтдан буён Тошкент қурилишларида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Улар республикамиз пойтахти аҳолиси бошига тушган офатни тезроқ бартараф этишга ҳисса қўшиш учун биринчилар қатори бу ерга етиб келдилар. Ўзлари билан бирга жуда кўп ва турли-туман асбоб-ускуналар, санитария-техника ишларини амалга оширишда зарур бўладиган материалларни ҳам олиб келишди.

Ҳиммати баланд бинокорлар қурилиш бошланган дастлабки кунларданоқ енг шимариб ишга киришдилар. Меҳнат уч сменада ташкил этилди. Тунги сменалардаги монтажчиларнинг ҳам баракали меҳнат қилиши учун барча шароитлар яратиб берилди. Иш вақтидан унумли фойдаланиш учун кураш коллектив ҳар бир аъзосининг муқаддас шиори бўлиб қолди. Чунки, бошпанасиз қолган тошкентлик оилаларни тезроқ уй-жой билан таъминлаш вазифаси шуни тақозо этарди.

Қурилиш-монтаж поездида моддий-техника таъминоти яхши йўлга қўйилди. Монтаж ишларини белгиланган муддатда амалга ошириш учун зарур бўлган барча қурилиш материаллари бекам-кўст, ўз вақтида етказиб турилди. Қурилиш соҳасидаги янгиликлар, прогрессив технология тобора кенг жорий қилинди. Иш поток усулида ташкил этилди. Бу монтажчилар меҳнати унумдорлигини анча оширишга, қурилиш ишлари сифатининг яхшиланишига, таннархининг эса камайишига ёрдам берди.

— Энг муҳими монтажчиларимиз ўзларининг муқаддас бурчларини тўла англаган ҳолда самарали меҳнат қилдилар, — дейди қурилиш-монтаж поезди 1-участкасининг бошлиғи Дамир Собирович Латипов. — Ҳамма — оддий монтажчидан тортиб, раҳбар ходимларигача бир ёқадан бош чиқариб, ягона мақсад — Тошкентни тезроқ қайта тиклаш, уни мамлакатимизнинг энг гўзал шаҳарларидан бирига айлантириш ниятини дилга жо қилиб ишлаганлиги учун ҳам зафар кетидан зафар қучмоқдамиз.

Қурилиш-монтаж поезди коллективи ҳақиқатан ҳам «Ростташстрой»нинг илғор бинокорлик ташкилотларидан ҳисобланади. Монтажчилар ҳар ойда белгиланган топшириқларни муваффақиятли бажаришмоқда. Ўтган уч йил давомида пландагидан ташқари юзларча минг сўмлик монтаж ишлари амалга оширилди. Шу давр мобайнида ҳаммаси бўлиб 125 дан ортиқ кўп қаватли уйлар сув ва газ билан таъминланди. Айни вақтда 10 та болалар комбинати, 3560 ўринли мактаблар қурилишида санитария-техника асбоб-ускуналари ўрнатилди.

Поезд коллективи ўртасида улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақа монтаж ишлари суръатини ошириш ва сифатини яхшилашга салмоқли ёрдам бермоқда. Чунки мусобақада ғолиб чиққан коллективлар моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириляпти. Бу эса барча бинокорларнинг унумли ишлашига ундаяпти.

Мусобақада иштирок этаётган барча участкалар ўртасида 1-участка коллективи пешқадамлик қиляпти. Бу участка монтажчилари бино ташқарисидаги газ ва сув тармоқларини монтаж қилиш билан шуғулланяпти ва топшириқни ой сайин зиёдаси билан бажармоқда. Улар ўрнатган газ ва водопровод тармоқларининг узунлиги юзлаб километрни ташкил этади. Умумий сатҳи деярли 300 минг квадрат метрни ташкил этадиган уй-жойлар, қатор маданий-маиший муассасалар ана шу азаматлар ўрнатган қувурлардан газ ва сув олмоқда.

Поезднинг 2-участкаси коллективи ҳам чакки ишламаяпти. Унга монтаж ишларини олиб боришда жуда катта тажриба орттирган, ўз ишини пухта биладиган мутахассис ўртоқ В. А. Тугушев раҳбарлик қиляпти. Участка монтажчилари бир неча бор социалистик мусобақа ғолиблари бўлишди. Ўтган йилнинг 4-кварталида ҳам барча участкалар коллективларидан яхши ишлаб биринчи ўринни олишди. Уларнинг бу йилги иш кўрсаткичлари ҳам ёмон эмас. Ойлик топшириқларни 115—120 процентдан бажаришмоқда. Бунда Иван Дишлевич бошчилигидаги бригада монтажчиларининг ҳиссаси катта. Улар энг мураккаб топшириқларни ҳам муваффақиятли бажармоқдалар. Кунлик иш кўрсаткичлари эса 200 процентни ташкил этмоқда.

Бошқирдистонлик ҳамиятли дўстларимиз шу йилнинг иккинчи кварталида ҳам катта ҳажмдаги ишларни амалга оширишни мўлжаллаб туришибди. Бу ишда уларга катта-катта муваффақиятлар тилаймиз.

М. МАҲМУДОВ.

ТОШКЕНТ рўзғор холодильниги заводи коллективи «Оазис—2» маркали анча қулайликларга эга бўлган холодильникларни кўплаб ишлаб чиқараяпти. Ишчан коллектив бу йил 50 мингта шу маркадаги холодильниклардан тайёрлаб истеъмолчиларга жўнатишга аҳд қилган. Суратда: заводнинг йиғув цехида иш пайти.

М. Нуриддинов фотоси.

ИМТИҲОН ЯҚИН

Пештоқига: «Хуш келибсиз!» деб ёзиб қўйилган дарбозадан ичкари кирдик. Анвойи гуллар, кўкатлар билан яшнаган мактаб ҳовлиси. Асосий ўқув корпусига киришингиз билан, тўғрида: «Ўқишнинг тугашига оз кун қолди», — деб ёзиб қўйилган қизил алвонга кўзингиз тушади. Чап тарафдаги витриналарда қайси синфларда ўқишнинг қачон тугаши, қайси фанлардан қачон имтиҳон бўлиши, ўтказиладиган қўшимча дарс ва консультацияларнинг жадваллари осиғлиқ.

— Ўқувчиларимизнинг билими, ўқитувчиларимизнинг йил давомида олиб борган ишларига кўрик бўлган имтиҳонларнинг бошланишига ҳам саноқли кунлар қолди,— дейди илмий бўлим мудири Ў. Юнусов. Мактабимизнинг иккинчи илмий бўлим мудири тажрибали математика фани ўқитувчиси Аҳад Азизов бошланғич синф муаллимлари билан якка тартибда суҳбатлашди, улар ўқитаётган синф ҳақидаги фикр-мулоҳазаларини тинглади. Кейин бошланғич синфлар методик бирлашма йиғилишида бу ҳақда атрофлича кенгашиб олинди.

Предмет ўқитувчиларимиз эса ўзлари ўқитаётган фан юзасидан давлат программасининг қачон бажарилиши, неча соат қўшимча вақт талаб этилиши ҳақида маълумот беришди.

10-синфда дарс берувчи тажрибали ва моҳир ўқитувчи Мираҳмад Шоаҳмедов биринчи имтиҳон — иншога тайёрланиш бўйича қўшимча машғулот ва консультация ўтказаяпти. Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Фазлиддин Расулов дарсдан ташқари машғулотларни лаборатория иши — муҳим темалар юзасидан тажрибалар ўтказишга бағишлаяпти. Педагогика фанлари кандидати Йўлдош Абдуллаев, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Ғофур Ёдгоров каби устозлар такрорлаш ва консультацияларни ўтказиш бўйича ўз тажрибаларини С. Жалилов, М. Валихонова, З. Тўхтаева сингари ёш ўқитувчиларга саҳийлик билан ўргатишяпти.

С. УБАЙДУЛЛАЕВ.

ОБОД БЎЛАЁТГАН ҚИШЛОҚ

Охунбобоев номли колхоз деҳқонлари пахтачилик ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотларидан йил сайин юқори ҳосил етиштиришлари туфайли катта даромад олишяпти. Натижада ўзлари тўқ, фаровон яшаб, қишлоқлари йил сайин обод бўляпти.

Ўтган йили колхоз марказидан «Куйбишев» участкасигача борадиган катта йўл асфальтланди. Колхозчиларга 25 та ғиштин замонавий уй қуриб берилди. Колхоз маркази ёппасига водопроводлаштирилди. Шунингдек, чойхона, меҳмонхона, магазин ва бошқа маданий-маиший бинолар, ҳамда 300 ўринли ҳашаматли клуб қуриб берилди.

Колхоз хонадонларининг ҳаммаси электр чироғидан баҳраманд. Ҳар бир хўжаликда радио, телевизор ва радиоприёмниклар бор.

Қ. САИДОХУНОВ,
Оққўрғон.

КУТУБХОНАЧИ ЎЛМАС ОПА

Кеч бўлиши билан кутубхона гавжумлашиб кетади. Айримлар ўзига керакли адабиётларни уйига олиб қайтади, бошқалар эса шу ерда мутолаа қилади. Бекобод қишлоқ Советига қарашли Навоий номли колхоз кутубхонаси иши мақтовга сазовор. Шу ерда ўн йилдан бери ишлаётган Ўлмас Ҳолмирзаева кутубхона фондини ошириш ва ўқувчилар сафини кенгайтиришга ҳамиша эътибор беради. Бу билим чашмасида китобхонлар конференцияси, савол-жавоб кечалари ўтказиб турилади, тематик фотостендлар тайёрланади.

Ўлмас опа туш пайтлари дала шийпонларида ҳам бўлиб, суҳбатлар ўтказиб туради, газета ва журналларнинг янги сонларини элтади.

Х. ОТАҚУЛОВ,
Н. ШЕРБЕКОВ.

АВТОПОЕЗД

Темир йўл ремонтчилари учун турли станция ва разъездларда уй-жой ва вақтинчалик бинолар қуришда анча қийинчиликлар туғиларди.

Пойтахтимиздаги Октябрь революцияси номли тепловоз вагон-ремонт заводида тажриба учун махсус автопоезд қурилмоқда. Унда тўрт вагон, ремонт учун зарур воситалар ва ремонтчилар хонаси мавжуд.

В. И. ЛЕНИН КАПИТАЛИЗМДАН

Социализм қурилиши қонуниятлари проблемалари жуда катта назарий ва амалий аҳамиятга эга. Ҳозир биз капитализмнинг тобора ҳалок бўлиб бориши ва янги, коммунистик ижтимоий-иқтисодий формациянинг олға қараб ривожланиши даврида яшамоқдамиз. Бепоён мамлакатимизда коммунизм ва халқ демократияси мамлакатларида социализм қурилишида қўлга киритилаётган ютуқлар социалистик системанинг капиталистик системага нисбатан афзаллигини яққол кўрсатиб турибди. Ишлаб чиқариш воситаларига хусусий мулкчиликка асосланган капитализм тарихий тараққиётга ғов бўлиб турибди. Шунинг учун ҳам капитализмни юксак ижтимоий тузум — социализм билан алмаштириш зарурияти бизнинг давримизда барча илғор кишилар онгидан тобора мустаҳкам ўрин олмоқда.

* * *

Капитализмни социализм билан алмаштириш зарурияти ҳақидаги буюк таълимотни ва коммунистик тузумнинг биринчи фазасини қуриш йўлларини Маркс ва Энгельс асослаб берган эдилар. Маркс коммунистик ижтимоий формациянинг қарор топиши муқаррарлигини ўзининг «Гота программасини танқид» асарида баён қилиб: «Капиталистик жамият билан коммунистик жамият ўртасида биринчисини иккинчисига революцион йўл билан ўзгартириш даври ётади. Шу ўтиш даврига сиёсий ўтиш даври ҳам мос келади ва бу даврнинг давлати пролетариатнинг революцион диктатурасидан бошқа бўлиши ҳам мумкин эмас», — деган эди.

Худди шу классик асарда К. Маркс коммунистик жамиятнинг ўзи икки фазадан иборат бўлиб, биринчи фаза — социализм, иккинчиси — коммунизмдир, деган эди. Марксизм-ленинизм асосчилари капитализмдан социализмга ўтишнинг асосий қонуниятларини кашф этиб, социалистик революцияни амалга ошириш ва пролетариат диктатурасини ўрнатишнинг зарурлиги ва ўтиш даври жамиятни революцион асосда ўзгартиришдан иборат эканлигини кўрсатиб бердилар.

Капитализмдан социализмга ўтиш ҳақидаги Маркс таълимоти В. И. Ленин асарларида янада ривожлантирилди.

В. И. Ленин янги тарихий шароитда, яъни империализм даврида социалистик революция, пролетариат диктатураси ва социалистик давлат тўғрисидаги таълимотни янада ривожлантирди. В. И. Ленин мамлакатимизда социализм қуриш планини ишлаб чиқди, бу план Коммунистик партия раҳбарлигида ижодкор совет халқи томонидан амалга оширилди.

Халқаро коммунистик ҳаракат марксизм-ленинизм классикларининг асосий қоидаларига, СССР да ва халқ демократияси мамлакатларида социализм қурилиши тажрибаларига суяниб, социалистик қурилиш қонуниятларини чуқур анализ қилиб, илмий коммунизм назариясини янада бойитиб бормоқда. Коммунистик ва ишчи партияларнинг 1957 йилги Москва кенгашида капитализмдан социализмга ўтиш қонуниятлари тўла ифодалаб берилди. Декларацияда кўрсатилган бу қонуниятлар қуйидагилардан иборат:

Биринчидан, меҳнаткаш халқ оммасига ишчилар синфининг ва марксизм-ленинизм партиясининг раҳбарлигида у ёки бу формада пролетар революциясини амалга ошириш, у ёки бу формада пролетариат диктатурасини ўрнатиш.

Иккинчидан, ишчилар синфининг деҳқонларнинг кўпчилик оммаси ва меҳнаткашларнинг бошқа табақалари билан иттифоқда бўлиши.

Учинчидан, капиталистик мулкчиликни тугатиш ва ишлаб чиқариш воситаларига социалистик мулкчиликни ўрнатиш.

Тўртинчидан, қишлоқ хўжалигини аста-секин социалистик асосда ўзгартириш.

Бешинчидан, халқ хўжалигини план асосида ривожлантириш ва шу асосда социализм ва коммунизм қуриш, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ошириш.

Олтинчидан, идеология ва маданият соҳасида революцияни амалга ошириш, ишчилар синфи, меҳнаткаш омма ва социализм ишига содиқ бўлган кўп сонли оммани тарбиялаш.

Еттинчидан, миллий зулмни тугатиш, тенг ҳуқуқлиликни жорий этиш ва халқлар ўртасида қардошликни, дўстликни вужудга келтириш.

Саккизинчидан, социализм ғалабасини ички ва ташқи душман ҳужумларидан ҳимоя қилиш.

Тўққизинчидан, бир мамлакат ишчилар синфининг иккинчи мамлакат ишчилар синфи билан ҳамкорлигини, пролетар интернационализми принципларига содиқлигини кўрсатиб бериш.

Москва кенгаши декларациясида социализм қурилишининг бу қонуниятлари ҳар бир мамлакатда ўзига хос турли формада бўлиши мумкинлиги кўрсатиб берилди.

Социализм қурилишининг умумий қонуниятлари турли мамлакатларда ўзига хос формаларда бўлишини В. И. Ленин ишлаб чиқди. Бу проблема В. И. Лениннинг социалистик революция тўғрисидаги назариясининг таркибий қисмини ташкил этади.

В. И. Ленин 1915 йилга келиб, империализм ривожланишини чуқур анализ қиларкан, империалистик давлатларнинг иқтисодий ва сиёсий тараққиётининг нотекислиги, монополистик капитализм тараққиётида социалистик революция барча мамлакатларда бир вақтда ғалаба қозона олмаслиги, балки алоҳида бир ёки бир неча мамлакатда ғалаба қилиши мумкинлигини кўрсатиб берди.

В. И. Ленин империализм даврида социалистик революция тараққий этган капиталистик мамлакатлардагина амалга ошуви шарт эмас, деб кўрсатди. Конкрет тарихий шароитлар ҳисобга олиниб, революция кам ривожланган мамлакатда ҳам ғалаба қилиши мумкин. Социализм қурилиши турли мамлакатларда ўзига хос хусусиятларга эга. В. И. Ленин ўзининг «Марксизмга карикатура» асарида: «Барча мамлакатлар социализмга келадилар, бу заруриятдир, бироқ ҳаммаси бир хилда келмайди, ҳар бири ўзига хос хусусиятга, демократиянинг у ёки бу формасига, пролетариат диктатурасининг у ёки бу кўринишига, ижтимоий ҳаётни социалистик асосда ўзгартиришнинг у ёки бу суратига эга бўлади», — деган эди.

Демак, социализм қурилишининг умумий қонуниятлари турли мамлакатлардаги ривожланишнинг турли хиллиги билан боғлиқдир. Албатта, биринчи навбатда социалистик ривожланиш йўлига ўтган у ёки бу давлатнинг иқтисодий ривожланишига боғлиқ.

Шунингдек социалистик қурилишга тарихий вазият ҳам катта таъсир қилади. Пролетар революцияси ғалаба қилган мамлакатни социалистик асосда қайта қурадиган конкрет кучлар ҳам нисбатан катта роль ўйнайди. Бунда пролетариат диктатурасини ўрнатиш арафасидаги ички кучларни жой-жойига қўйишнинг ҳам аҳамияти катта. Социализм қурилишига яна шундай факторлар, яъни революциянинг уруш даврида ёки тинчлик даврида содир бўлиши ҳам катта таъсир кўрсатади.

СССР дан ташқари барча социалистик мамлакатларда пролетариат диктатураси халқ демократияси формасида амалга ошди. Барча халқ демократияси мамлакатларида қишлоқ хўжалигини социалистик асосда қайта қуриш ерларни умумий миллийлаштирмасдан

НАЗАРИЙ

амалга оширилди. Ерлар революцион ҳукумат томонидан деҳқонларга мулк қилиб берилди. Бу эса ана шу мамлакатларда деҳқонларнинг ерга хусусий мулкчилик сифатида қаттиқ боғланганлигини кўрсатади.

СССР да социализм қуриш, халқ демократияси мамлакатларида социалистик қайта қуришлар соҳасидаги тажрибалар капитализмдан социализмга ўтишнинг умумий қонуниятлари ҳақидаги марксизм-ленинизм таълимотининг тўғрилигини амалда тасдиқлади ва ҳар бир мамлакатда уни амалга ошириш хусусиятларини белгилашда бой материаллар берди.

* * *

Капитализмдан социализмга ўтишнинг энг муҳим қонуниятлари ишчилар синфи ва унинг партияси раҳбарлигида пролетар революциясини амалга ошириш ва пролетариат диктатурасини ўрнатишдан иборат. Бу эса ағдарилган синфнинг қаттиқ қаршилигини бостириш ва социалистик қурилишни йўлга қўйиш учун зарурдир.

В. И. Ленин марксча таълимотни ривожлантириб, пролетариат диктатурасини характерлар экан, уни социалистик жамият қуришнинг қуролидир деган эди.

В. И. Ленин Советлар бизнинг мамлакатимизда пролетариат диктатурасининг давлат формаси эканлигини кашф этди ва Советларнинг эски буржуа парламентар республикасидан афзаллигини кўрсатди. Бироқ В. И. Ленин Советлар пролетар диктатурасининг ягона давлат формаси эмас, деб таълим берган эди. Турли мамлакатларда капитализмдан социализмга ўтиш, деган эди В. И. Ленин, турли хил сиёсий формада бўлиши мумкин, бироқ моҳияти жиҳатидан битта пролетар диктатурасидир.

Бизнинг мамлакатимизда ва бошқа социалистик мамлакатларда пролетариат диктатурасининг моҳияти ягона бўлиб, унинг энг асосий хусусиятлари: а) ишчилар синфининг кенг деҳқонлар оммаси билан иттифоқи ва бу иттифоқда ишчилар синфининг раҳбарлик роли; б) давлатда ва бошқа ижтимоий ҳаётда марксча-ленинча партиянинг раҳбарлик роли; в) мамлакат ижтимоий ҳаётининг ҳамма соҳаларида социализм қурилишида революцион ўзгартишларни амалга оширишдан иборат.

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ районидаги «Политотдел» колхозининг Т. Ўтбосаров бошлиқ звено аъзолари бу йил 50 гектар ерга чигит экиб гектаридан 30,5 центнердан «оқ олтин» кўтаришга аҳд қилишган. Шу кунларда экилган чигитлар ердан ёппасига униб чиқди. Звено аъзолари дастлабки ғўза парваришини қизғин бошлаб юбордилар. Суратда: звено бошлиғи Тўхтамурод Ўтбосаров.

Э. Ботиров фотоси.

ЯНГИЙЎЛ ЯНГИЛИКЛАРИ

ШОНЛИ ЮБИЛЕЙГА

Шаҳар марказий кутубхонасига киришингиз билан рўпарангиздаги «В. И. Ленин ҳамиша биз билан», деб номланган стендга кўзингиз тушади. Доҳийнинг асарлари, унинг революцион ҳаётини акс эттирувчи асарлар, расмлар қўйилган ва дид билан ишланган бу стенд кутубхона коллективининг Ленин юбилейи олдидан қилаётган намунали ишларидан бир шингилдир.

Билим чашмасининг нур таратувчилари — О. Шаламова, Л. Казакова, А. Романова, Т. Никулина ва бошқалар юбилейни муносиб кутиб олиш мақсадида қатор тадбирлар белгилашган. Улар Ленинни кўрган кишилар билан учрашувлар, доҳийнинг асарларига бағишланган китобхонлар конференцияси ўтказиш, виставкалар ташкил этиш ниятидалар.

Кутубхонани айланамиз. Чап томондаги атеистлар бурчаги диққатингизни ўзига тортади. Унинг ёнидаги санъатга оид стенд Лениннинг «Санъат халқникидир» деган сўзи билан бошланади.

— Кутубхонамиз 1600 дан зиёд китобхонга хизмат қиляпти, — дейди Л. Казакова, — фондимиз ҳам тобора ортиб боряпти. Ҳозир 33 мингдан зиёд турли адабиётга эгамиз.

Кутубхона коллективининг китобхонларга намунали хизмат қилишдаги иши ҳақиқатан ҳам мақтовга лойиқ. Яқинда Ғалаба кунига бағишлаб Улуғ Ватан уруши иштирокчилари билан учрашув ўтказилди. «Сўнмас у кунлар шуҳрати» деб номланган бу учрашув ҳаммада яхши таассурот қолдирди.

ШЕЪР ҲАВАСКОРЛАРИ АНЖУМАНИ

«Янгийўл» район газетаси ташаббуси шеърият муҳлислари учун айни муддао бўлди. Ҳаваскор шоирларнинг дастлабки бўлиб ўтган йиғилишида 30-дан ортиқ киши қатнашди. Булар орасида ўқувчини ҳам, колхозчини ҳам, зиёлини ҳам учратиш мумкин эди.

Аввалига ҳар ким ўз шеърларидан намуналар ўқиди. «ЎзССР 30 йиллиги» колхози аъзоси Анорхон Пардабоева, 50-мактаб ўқувчиси Гулсара Шоҳбозова, «Ленинград» колхози аъзоси Ш. Муҳамедшин, Назарали Ниёзов номли колхоз экономисти Турсунбой Азимов, 20-мактаб илмий бўлиб мудири О. Расулев, кекса ғазалхон шоир Юсуфжон Ҳузурийлар ўқиган шеърлар кўпчиликка манзур бўлди.

Ҳар ойда бир марта ўтказиб туриладиган бундай мушоирада ўқилган шеърларнинг энг яхшилари район газетасида эълон қилиб борилади.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

МИРЗА ҒОЛИБ ХОТИРАСИ

Тошкент магазинларида сотила бошланган китоб муқовасида «Мирза Ғолиб» номини ўқиймиз. Бу китобда Шарқнинг машҳур олими ва шоирнинг ҳаёти тўғрисида ҳикоя қилинади. Ҳиндистон билан Покистон халқлари Мирза Ғолиб ижодини ўзларига бирдай яқин ижод деб ҳисоблайдилар.

Бирлашган нашриёт Мирза Ғолиб вафот этган куннинг юз йиллиги муносабати билан бу китобни нашр этди. Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам жаҳондаги бутун прогрессив жамоатчилик билан биргаликда Мирза Ғолиб хотирасини эсга олмоқдалар. Тошкентда шоир хотирасига бағишланиб адабий кечалар ўтказилаётир.

(ЎзТАГ).

ШАРАФЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

УНИ ҲАММА ҲУРМАТ ҚИЛАДИ

Сулув Мингараева Эски Тошкент қишлоқ советига қарашли алоқа бўлимида хизмат қилади. Мана бир неча йилдирки, хонадонларга хуш хабар элтувчи бу қишлоқ почтальони ҳалол меҳнати билан кишилар ҳурматини қозониб келмоқда. У ҳар куни 500 дан зиёд газета ва журнал, юзлаб хат ва телеграммалар, пенсия ва нафақа пуллари тарқатади.

— Сулув Мингаревани ҳар куни сабрсизлик билан кутамиз, — дейди Ғани Далибоев, — чунки у фақат бизнинг хонадонимизга 9 номдаги газета ва уч хил журнал олиб келади.

Р. Асанов, К. Билолов, А. Исмоилов, У. Содиқов ва бошқа обуначилар ҳам қишлоқ почтальони хизматидан беҳад миннатдорлар.

Й. ЎРИНБОЕВ.

УСТОЗ ШОФЕР

Бўстонлиқ районидаги «Ленинград» колхози шофери Обид Аҳроров мана 20 йилдирки, юк ташиш машинасида турли ишларни бажариб келяпти. Уни гоҳ чорвага озуқа олиб кетаётганида, гоҳ далага гўнг ташиётганида, гоҳ пиллачиларга барг элтаётганда учратасиз.

Меҳнат вахтасида туриб ишлаётган О. Аҳроров правлениенинг ҳар қандай топшириғини ўз вақтида бажариш, машинадан унумли фойдаланиш, ёқилғини кўпроқ тежаб қолишда ҳамкасбларига ўрнак кўрсатаяпти. Колхоз шофёрлари Обид акани «Бизнинг устозимиз» дейишади. Бундай ҳурматга у ҳалол меҳнати, хушмуомилалиги, ташаббускорлиги билан сазовор бўлган.

Қ. ЙЎЛДОШЕВ.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ ЗАРБАЛАРИ

ХАНОЙ, 13 май. (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги Озодлик агентлигининг маълумотларига асосланиб хабар беради: Жанубий Вьетнам Озодлик армиясининг отрядлари 9 майда Тамбунг районида (Лонгкхань вилояти) қўғирчоқ қўшинлар батальонини қириб ташладилар ва мадад тариқасида юборилган яна икки батальонга қаттиқ шикаст етказдилар. Қирқ минут давом этган жанг натижасида душманнинг 300 дан ортиқ кишиси ўлдирилди. Ватанпарварлар кўп ўлжа олишди.

Агентлик яна қуйидагиларни хабар қилади: Озодлик армиясининг жангчилари 11 майга ўтар кечаси Контум ва Зялай вилоятларида Америка-Сайгон қўшинларининг позицияларига бир неча марта ҳужум қилдилар. Душманнинг аэродромлари, омборлари ва команда постларига ҳужум қилинди. Душман аскар ва техника жиҳатидан катта талафот кўрди.

ЖАК ДЮКЛО ПРЕЗИДЕНТ ЛАВОЗИМИГА НОМЗОД

ПАРИЖ, 13 май. (ТАСС). Франция Коммунистик партияси Сиёсий Бюросининг аъзоси Жак Дюклонинг президент лавозимига номзоди бугун мамлакат конституцион кенгашига расмий суратда тақдим этилди. Миллат мажлиси ва Сенат аъзоларидан юздан ортиқ киши, иқтисодий кенгаш аъзолари, Франциядаги 80 департамент мэрлари ва бош маслаҳатчилари Жак Дюкло номзодини ёқлаб имзо чекдилар.

АСРИМИЗНИНГ УЛУҒ ЮБИЛЕЙИ

СОФИЯ, 13 май. (ТАСС). Болгария газеталари бугун ўзларининг бош мақолаларини Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Болгарияда В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги байрамини ўтказиш тўғрисидаги қарорига бағишладилар.

«Земеделско знаме» газетаси ёзади: пролетариат абадий барҳаёт доҳийсининг номи ва унинг революцион таълимоти ҳозирги кунда эски дунёга қарши, зулм ва эксплуатацияга қарши курашда бутун жаҳондаги меҳнат аҳлининг жанговар байроғидир. Ленин ғоялари социализм дунёсида янги ҳаёт барпо этувчиларни ва бутун ер юзида тинчлик, демократия, миллий мустақиллик ҳамда ижтимоий тараққиёт учун курашувчиларни илҳомлантирмоқда.

«Народна Армия» газетаси қуйидагиларни ёзади: Лениннинг ўлмас таълимоти билан қуролланган Болгария Коммунистик партияси 25 йилдан буён болгар халқини социалистик қурилишда ғалабадан-ғалабага олиб бормоқда. Болгариянинг равнақи революцион марксчи-ленинчи партия раҳбарлигидаги халқ нималарга эриша олишини кўрсатувчи ёрқин мисолдир.

Болгария коммунистлари ва бутун мамлакатимизнинг меҳнаткашлари, деб ёзади «Труд» газетаси, Ильич туғилган куннинг 100 йиллигини социалистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида янгидан-янги ғалабалар билан нишонлашларига ҳеч шак-шубҳа йўқ, чунки Ленин мамлакати бизнинг оғамиз ва иттифоқчимиздир, чунки жангларда чиниққан шонли марксчи-ленинчи партия — Болгария Коммунистик партияси бизни олға бошлаб бормоқда.

БИТМАС-ТУГАНМАС МАНБА

МОНТЕВИДЕО, 13 май. (ТАСС). Уругвай Коммунистик партияси Ижроия Комитетининг аъзоси Хосе Луис Массера бундай деб ёзади: Ленин асримиздаги ва инсоният тарихидаги энг буюк сиёсий арбобларнинг биридир. Автор «Популар» газетасига илова қилиб чиқарилган «Ленин: революция назарияси ва практикаси» сарлавҳали мақоласида жаҳон халқлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги арафасида турганликларини қайд қилади. Лениннинг асарлари, деб ёзади, у, давримиздаги революционерлар учун битмас-туганмас манбадир. Уругвай Коммунистик партиясининг барча ташкилотлари партия аъзоларинигина эмас, балки Уругвайнинг кенг меҳнаткашлар оммасини ҳам Лениннинг асарлари, унинг фаолияти билан таништиришни ҳозирги даврда ўзининг асосий вазифаси деб билади.

Ленин, деб таъкидлайди Массера, марксизм негизида коммунистларнинг биргалашиб ҳаракат қилишига эришиш учун кўп куч сарф қилди, учинчи Интернационални ташкил этди. Коммунистик ва ишчи партияларнинг Москвада чақириладиган халқаро кенгашининг муваффақиятли ўтиши, деб уқтириб ўтади Массера, улуғ устозни шарафлашга қўшиладиган конкрет ҳисса бўлади ва бугун дунёда коммунистлар ҳаракатининг мустаҳкам бирлигига эришиш йўлида янги қадам бўлади. Ленин ҳамиша шунга интилган эди.

ВАТАНПАРВАРНИНГ ХОТИНИ ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

ДАР — АССАЛОМ. (ТАСС). Жанубий Африка Республикасининг ирқчи маъмурлари Форстернинг ирқий зулм сиёсатига қарши чиққан Винни Манделани қамоққа олди.

Унинг эри, Жанубий Африка Республикасидаги африкалик аҳолининг озодлиги учун атоқли курашчи Нельсон Мандела бир неча йилдан бери Роббен оролидаги қамоқда ётибди.

СОВЕТ САМОЛЁТИГА ЮҚОРИ БАҲО БЕРИЛДИ

НУАКШОТ. (ТАСС). «Эр-Моританий» деган миллий авиация компанияси яқинда Совет Иттифоқидан сотиб олган «ИЛ—18Д» самолётини намуна учун учириб кўрсатди.

Пассажирларнинг ҳаммаси «ИЛ—18 Д» самолётида ҳузур қилиб учганликларини якдиллик билан айтдилар. Самолёт биринчи даражали навигация ускуналари билан таъминланганлиги ҳам таъкидлаб ўтилди.

«Эр-Моританий» компаниясининг бош директори Сиди Аҳмад Улд Тайа совет самолётига юқори баҳо берди.

КИНОФЕСТИВАЛЬ ОЧИЛДИ

ДАМАШҚ. (ТАСС). Бу ердаги «Ал-Кинди» кино театрида Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикасининг қўшма кино фестивали очилди. Фестиваль иккинчи жаҳон уруши йилларида фашистлар Германияси устидан совет халқи қозонган ғалабага бағишланган.

КАМБАҒАЛЛАРНИНГ ТАЛАБЛАРИ

Ральф Абернети бошчилик қилаётган «Жанубдаги христиан раҳбарлик конференцияси» ташкилоти кеча «камбағалчиликка қарши кураш ҳафталиги»ни бошлади.

Мамлакатнинг турли районларидан келган вакиллари Вашингтонга ўн моддадан иборат программа келтирдилар, очликка қарши самарали чоралар кўриш ва Вьетнамдаги урушни тўхтатиш тўғрисидаги талаблар шу моддаларнинг энг асосийларидир. Ҳаддан ортиқ ҳарбий ҳаражатлар кескин қисқартирилиши, шунинг натижасида бўшаб қолган маблағлардан энг зарур ички эҳтиёжларни қондириш учун фойдаланилиши лозим, дейишмоқда улар.

Америка камбағалларининг вакиллари АҚШ конгресси биноси ёнида бир группа сенаторлар ва вакиллар палатасининг аъзолари билан учрашиб, уларга ўз талабларини топширдилар.

СЕУЛ РЕЖИМИНИНГ РЕПРЕССИЯЛАРИ

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Сеул маъмурлари Бирлашган революцион партия раҳбарларидан бири — Жанубий Корея ватанпарвари Ким Чон Тэдан ўч олишга ҳозирлик кўрмоқдалар. Шу йилнинг январида Ким Чон Тэ ўлим жазосига ҳукм қилинган эди. Ҳозир суд уни қонуний шикоят бериш ҳуқуқидан ҳам маҳрум қилди.

Корейс халқининг ва бутун дунёдаги прогрессив жамоатчиликнинг норозилигига қарамай, ҳукмрон тўда Ким Чон Тэга чиқарилган ўлим ҳукмини тасдиқлади. Шу билан бирга Бирлашган революцион партиянинг бошқа активлари устидан мустаҳкам сохта суд мажлиси уюштирилди. Бу активларнинг гуноҳи шуки, улар ғайри-қонуний режим тугатилишини ва Жанубий Кореяни демократик негизда ривожлантиришни талаб қилган эдилар.

ЕЛКАНДА ТИНЧ ОКЕАН ОРҚАЛИ

ТОКИО, (ТАСС). Америкалик 38 яшар аёл Сярон Адамс Японияниннг Иокагама портидан «Денгиз акуласи» елканли кемачада Тинч океанга қараб сузиб кетди. Адамс Тинч океанни забт этишга журъат этган жаҳонда биринчи аёлдир. У, саёҳатини 80 кунда тамомлаш ва Калифорниянинг Сан-Дьего портига етиб боришни мўлжаллаб турибди.

ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ. Социалистик мамлакатлар вьетнам халқига катта иқтисодий ёрдам бермоқда. Суратда: Ханойдаги «Донг Суан» трикотаж фабрикасида. Бомбардимон вақтида вайрон бўлган корхона цехларидан бирида ГДРдан келтирилган янги қуритиш ускуналари монтаж қилинмоқда.

В. Соболев фотоси, (ТАСС).

СОЦИАЛИЗМГА ЎТИШ ҲАҚИДА

МАСАЛАЛАР

Бироқ пролетариат диктатураси формаси турлича бўлади. Биз ҳозир пролетариат диктатурасининг учта формасини биламиз: Париж коммунаси (1871), Советлар ҳокимияти, халқ демократияси формалари бор.

Пролетариат диктатурасининг давлат формаси бўлган халқ демократиясининг алоҳида хусусияти шундан иборатки, бу ерда сиёсий ҳокимиятнинг айрим эски формаларидан фойдаланилди. Масалан, парламент, президент ҳокимияти ва бошқалар. Бу эски формалар янги формалар билан бирга қўшиб олиб борилди. Албатта, эски сиёсий формаларда революцион ҳокимият ўрнатилганидан кейин жиддий ўзгаришлар содир бўлди. Натижада эски сиёсий формалар социалистик қурилиш вазифаларига бўйсундирилди.

Совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида социализм томон биринчи бўлиб йўл олди. Россия техника, иқтисодий ва маданий жиҳатдан Европага нисбатан қолоқ мамлакат эди. Шунингдек унинг хўжалиги империалистик ва гражданлар уруши натижасида вайрон бўлган эди. Айниқса социалистик қурилиш миллий республикаларда кўп қийинчиликларни енгиш билан олиб борилди.

Европа халқ демократияси мамлакатларида революция ишчилар синфи ва унинг партияси раҳбарлигида «интернационал» ёки «Ватан фронти» ташкил топган бир даврда амалга ошди. Шунинг учун ҳам бу мамлакатларда буржуазияни сайлов ҳуқуқидан маҳрум этиш учун зарурат қолмади. Ишчилар синфи ўз диктатурасини амалга ошириш учун бошқа имкониятларга эга эди.

Совет Иттифоқи тарихда биринчи бўлиб, барча халқларнинг манфаати ва хоҳишини ифода этди. Пролетариат диктатураси давлати сифатида вужудга келган бизнинг давлатимиз эндиликда умумхалқ давлатига айланди.

Пролетариат диктатурасининг ўрнатилиши социалистик революциянинг асосий иқтисодий вазифасини амалга ошириш учун сиёсий шароит вужудга келтирди.

Пролетариат диктатураси хусусий мулкчиликни йўқ қилди ва уни ижтимоий мулк билан алмаштирди. Россияда банк, темир йўл, транспорт, шахта ва заводларни миллийлаштириш, яъни давлат секторини тузиш пролетариат диктатураси ўрнатилгандан сўнг амалга оширилди. Кўпчилик халқ демократияси мамлакатларида давлат сектори, босқинчилар ва уларнинг шерикларининг мулклари пролетар диктатураси ўрнатилганга қадар миллийлаштирилди. Мамлакатнинг иқтисодий ривожланиш суръатлари миллийлаштиришни ўтказиш, уларнинг суръатлари, формаси ва муддатида катта роль ўйнади.

Давлат секторининг ташкил топиши, саноат корхоналарини миллийлаштириш пролетар революциясининг асосий иқтисодий моҳиятини ташкил этади. Албатта бу ҳам вазиятга қараб турли шаклда юз беради.

Бизнинг мамлакатимизда миллийлаштириш кенг миқёсда олиб борилди. В. И. Ленин ўзининг доҳиёна асари бўлган «Совет ҳокимиятининг навбатдаги вазифалари»да йирик саноат корхоналарини миллийлаштириш масаласини қўйган ва саноатнинг бошқа тармоқлари устидан давлат назоратини ўрнатиш лозимлигини илгари сурган эди.

Ёш Совет давлати Ленин кўрсатмаси асосида саноатни миллийлаштириш соҳасида иш олиб бораётган бир вақтда контрреволюция бизга ҳужумга ўтди. Шундай қилиб мамлакатда бошланган гражданлар уруши Ленин кўрсатмасини амалга ошириш имкониятини бермади ва натижада капиталистлар мулки зўрлик билан экспроприация этилди. Бошқа социалистик мамлакатларда эса бундай қилинмади.

Миллий фарқлар, иқтисодий укладнинг хусусияти, турмуш формалари, аҳолининг тайёргарлик даражаси — булар ҳаммаси социализмга ўтишнинг ўзига хос даражасини белгилайди. Турмушнинг ўзи, тараққиётнинг ўзи В. И. Лениннинг социализмга ўтишнинг ўзига хос формаси тўғрисидаги кўрсатмасини амалда тасдиқлади.

Айниқса ривожланаётган ёш мамлакатларда социалистик қурилишнинг ўзига хос хусусияти кўп. Ёш ривожланаётган мамлакатлар нокапиталистик тараққиёт йўлини танлаб олди. Бу мамлакатларда социалистик экономика пойдеворини барпо этиш даврнинг бир қатор тадбирларини амалга оширишни талаб этади. Аввало чет эл капиталини суриб чиқариш, давлат секторини вужудга келтириш, эксплуататор синфларнинг ҳуқуқларини чегаралаш, халқ хўжалигини планлаштириш ва ҳоказо вазифалар туради.

Халқ демократияси мамлакатлари тажрибаси шуни кўрсатдики, социалистик кооперативларнинг ташкил этилиши социалистик қурилишнинг умумий қонуниятларидир. Албатта ҳар бир мамлакатда социалистик кооперативларни ташкил этиш специфик характерга эга. Айрим мамлакатларда, масалан, ГДР да социалистик кооперативларга маълум даврда қулоқлар ҳам жалб этилди, сабаби қулоқлар пролетариат диктатурасига қарши актив кураш олиб бормадилар.

Социалистик қурилишнинг асосий қонуниятларидан бири халқ хўжалигини план асосида ривожлантиришдир. Бу эса социализм ва коммунизм қуришга ҳамда меҳнаткашлар турмуш даражасини яхшилашга хизмат қилади.

Пролетариат диктатурасининг бош вазифаси социализмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришдан иборат. Социализмнинг моддий-техника базасини яратишнинг энг асосий воситаси мамлакатни индустрлаштиришдир. Болгария, Румыния, Венгрия ва бошқа мамлакатлар социалистик индустрияни амалга ошириб, катта ютуқларга эришдилар.

Халқ демократияси мамлакатларида социалистик индустрлаштиришни амалга ошириш ҳам ўзига хос хусусиятларга эга бўлди. Совет Иттифоқида социалистик индустрлаш капиталистик қуршов шароитида ўтди. Шунинг учун оғир саноатнинг барча томонларини тез суръатлар билан ривожлантириш лозим эди.

Жаҳон социализм системаси мавжуд бўлиб турган бир вақтда социализм қуришга киришган халқ демократияси мамлакатларида биринчи навбатда иқтисодий ва табиий шароитларга қараб оғир саноатнинг у ёки бу тармоғи ривожлантирилди.

Халқ демократияси мамлакатларида социалистик индустрлаштиришнинг СССР дагидан фарқи шундаки, улар халқаро меҳнат тақсимотидан фойдаландилар. Ҳар бир социалистик мамлакат ўз ички ривожланишини ва барча социалистик мамлакатлар ривожланишини ҳисобга олиб, индустрлаштиришнинг у ёки бу формасини, у ёки бу суръатларини қўллайди.

Идеология ва маданият соҳасида революцияни амалга ошириш социалистик қурилишнинг умумий қонуниятларини ташкил этади.

В. И. Ленин маданий революция социализм қуриш қонуниятларининг таркибий қисми эканлигини кўрсатиб ўтди. У ўзининг «Революциямиз ҳақида» ва бошқа асарларида маданий революцияни амалга ошириш йўлларини кўрсатиб берди. В. И. Ленин янги социалистик маданиятни ривожлантириш, меҳнаткаш оммани коммунистик руҳда тарбиялаш, кишилар онгида капитализм қолдиқларини тугатиш, яъни социализм ва коммунизмнинг маънавий асосини вужудга келтириш вазифасини қўйди.

Маданий революциянинг туб вазифаси маданиятни ҳақиқий халқ маданиятига айлантиришдан иборат. Бунинг учун аввало, бутун маданий бойликни, фан ва санъат эришган ютуқларни бутун халқники қилиш, иккинчидан, бутун омманинг саводлилиги ва маданиятини кўтариш, халқ талантига, ижодий кучига кенг йўл очиб бериш керак.

Россия маданий соҳада ҳам орқада қолган мамлакат эди. Октябрь революциясига қадар аҳолининг 80 проценти саводсиз эди. Ўзбекистон территориясидаги аҳолининг 2 процентигина саводли эди, холос. Шунинг учун ҳам маданий революцияни амалга оширишда биринчи планда саводсизликни ва маданий қолоқликни тугатиш вазифаси турарди.

Шундай қилиб, капитализмдан социализмга ўтиш даврида сиёсатда, иқтисодий ва маданий ҳаётда катта ғалабалар қўлга киритилди. Эксплуататор синфларнинг йўқ қилиниши билан жамиятнинг синфларга бўлиниши ҳам барҳам топди. Шунинг билан ўтиш даврининг энг муҳим қарама-қаршилиги — ўсиб бораётган социализм билан ўлиб бораётган капитализм ўртасидаги қарама-қаршилик ҳал этилди. Социалистик жамиятни асосан қуриб тугаллаш, социализмнинг моддий-техника базаси яратилиши билан, социалистик ижтимоий муносабатларнинг, янги социалистик маданиятнинг шаклланиши билан ўтиш даврининг вазифалари амалга ошди. Эндиликда социализм қурилишини мустаҳкамлаш ва аста-секин коммунистик жамият қуриш вазифаси турибди.

Капитализмдан социализмга ўтиш даврида тараққиётнинг нокапиталистик ривожланишини фарқ қила билиш лозим. Нокапиталистик йўл ҳам социализм томон ривожланишдир. Бироқ, бу ривожланиш капитализм босқичидан эмас, балки феодал, патриархал босқичдан олға қараб ривожланишдир.

Ўрта Осиё республикалари ва шу жумладан Ўзбекистон ҳам социализмга нокапиталистик йўл билан ўтди. Барча республикалар ва Ўзбекистон Совет Иттифоқи халқларининг қардошлик оиласида сиёсий, иқтисодий ва маданий соҳаларда катта ютуқларни қўлга киритди. Бу бой тажриба ҳозирги ривожланаётган барча мамлакатларнинг социализм сари боришида йўл кўрсатувчи юлдуздир.

Р. НОРЖИГИТОВ,
тарих фанлари кандидати.

КАСБИНИНГ ШАЙДОСИ

Кишилар уни «Касбининг чинакам шайдоси» дейишади. Бошқалар эса «қўли енгил аптекачи» ҳам деб аташади. Алимкентдаги 195- дорихона мудири О. Аъзамов элга хизмат қилиб, обрў-эътибор қозониб келмоқда.

Бир куни ишим тушиб дорихонага кирдим. Кўзим қадди-қомати анча букчайган нуроний онахонга тушди. Маълум бўлишича, 85 яшар бу онахон «Коммунизм» колхозидан атайлаб Ортиқхўжа акага миннатдорчилик айтгани келибди.

Алимкент посёлкаси ва Тоштўғон қишлоқ Совети меҳнаткашларига намунали хизмат қилиб келаётган дорихона коллективи ва унинг мудири О. Аъзамов хизмати эл таҳсинига сазовор бўляпти.

А. ҚОДИРОВ.

ЁШ ТОМОШАБИНЛАРГА

Асарнинг бош қаҳрамони — шўх, хаёлпараст ва ўжар Вовка. Унинг ўз онаси, тоғаси Серёжа ва яқин дўстларининг кўмагида қандай қилиб тўғри йўлга тушиб олганлиги, яхши ўқувчи ва ўртоқ бўлиб қолганлиги ҳақида В. Коростилевнинг «Ялмез планетасидан келган Вовка» пьесасида ҳикоя қилинади.

Спектакль республика Ёш томошабинлар театрида намойиш қилинмоқда.

Спектаклни жуда кўп ёш томошабинлар келиб кўрмоқда. Янги саҳна асари катта қизиқиш ва олқишга сазовор бўлмоқда. Бу театр коллективининг янги ижодий муваффақиятидир.

В. ВАЛИЕВ.

ГУЛБОҒДА БАҲОР

ОЧЕРК

Сарин еллар бўсасидан майса-гиёҳлари майин силкиниб, лолақизғалдоғу, чучмўмалари хандон отган бахмал қирлар этаги нақадар сўлим.

«Гулистон»нинг «Гулбоғ»и бугун бутун борлиғи билан гуркираб, сулув келинчаклардай жамол очиб юборган. Чор тарафга бир текис саф тортган олмазорларга, ер бетини кўрпадай тўшаб, уфқларга туташган токзорларга, қуёш нурини эмиб нозик баргчалари чўғдай ёнган анорзорларга... бир нигоҳ ташланг, булбуллар сасини тингланг. Кўзлар ором олади, кўнгил хушнуд тортади. Агар Эрам боғи деганлари чиндан ҳам бор бўлса, «Гулбоғ» ўз латофати билан ундан қолишмайди.

Буларнинг ҳаммаси ўз эли, ўз юрти ризқи-насибасини кўзлаган, унинг дастурхонини шакардан ширин ноз-неъматлар билан безай, деб ўйлаган саҳоватли қалб, қўли қадоқ боғбоннинг муруввати билан бунёдга келган. У ер ҳайдаб, сув етаклаб ниҳол ўтқазди. Меҳрининг тафтини эмдириб, аёзлар заҳридан сақлади. Фарзанддай авайлаб парвариш қилди, мевага киритди.

Ҳўв қўлларида гулқайчи, ҳафсала билан боғ оралаётган, токларни сўрига кўтариб, анорларга тиргагич қўяётган отахонларнинг, пушталарни юмшатиб ариқ олаётган, ўғит солиб сув тараётган дўлвор йигитларнинг ҳаракатларига бир разм солсангиз, шу миришкор, нози-неъмат соҳибкорларига бўлган ҳурматингиз, меҳрингиз яна юз чандон товланиб кетади.

Борлиқни ҳарир ипакка ўраган қуёш тиккага келиб тушлик ҳам бўлиб қолди. «Гулбоғ»нинг энг дилтортар, баҳаво ерида қад кўтарган дала шийпони одамларни бағрига чорлади. Тамошо қилинг! Шийпонмисан шийпон. Ахир, ғиштини боғбон қўйиб, томини боғбон ёпса, ҳовуз бўйларидаги анвойи гул-райҳонларни яна шу «боғбоннинг» ўзи ўтқазиб, ўзи парвариш этса, сиз ҳавас қилмай ким ҳавас қилсин?

Қўли гулнинг диди гул деганлари шу эмасми, ахир!

Тўрт одамнинг боши бир ерга қовушдими, соғомонликдан кейин касб-корларидан сўз очишади. Шундай бўлгандан кейин боғбонларнинг бир пиёла чой устидаги суҳбатлари ҳам ана шу хусусда кетади-да! Мана ҳозир ҳам шундай бўлди.

Бригадир Олимбой даврадагилар орасида ёши улуғи Мирхайит отадан сўраб қолди.

— Ота,— деди у.— бу дейман, шўрахомтокни бошлайверсакмикин?

Қариянинг икки қоши ўртасида тугунча пайдо бўлди. Ҳамманинг эътибори ўша нуроний одамда эди. Ахир Мирхайит ота етмишдан ошиб эсини танибдики, дили-жони ток, боғ. Нон-насибаси ҳам, рўзғор тирикчилиги ҳам шу боғбонлик орқасидан. Шу касби борки, кам бўлаётгани йўқ. Ота ҳар йилнинг ўзига хос рисоласини яхши билади. Ҳар туп ток билан тил топишади. Ўзи қишлоқ Советининг жонкуяр, отахон депутатларидан. Кўпчилик ҳар борада унга маслаҳат солади, ўгит олади.

— Ўғлим Олимбой,— ниҳоят осойишта гап бошлади ота,— уч-тўрт кун сабр қил, негаки, бу йилги йилнинг йўриғи бўлак. Ўзинг биласан, токзорларга яхоб берганимиздан кейин қиши бўйи қор билан олишдик. Яхши қирқиб, яхши кўмган эканмиз, ҳайрият, токларимиз қуруқ чиқмади. Шундай бўлса ҳам ўғлим, аввал ўғитга тўйдириб, биринчи сувни эртароқ бир ёғлиқ қилайлик. Ток озиқдан баҳра олиб, шўралари бундоқ кўзга кўринсин. Ана ундан кейин хомтокингни бошлай берасан.

Шунда қўшни бригаданинг бошлиғи Маъмур ака бош тебратиб, отанинг фикрини маъқуллади-да, Олимбойга маъноли кўз қирини ташлаб қўйди. Бу билан у ўтган йилнинг кузидаги тортишувни эсга солмоқчи эди:

Узум ҳосили йиғиштириб олинганига анча бўлган кезлар эди ўшанда. Қўшни «Коммуна» колхозидагилар ҳам, қолаверса ўзларидаги баъзи кишилар ҳам —«Ҳали токни кесишга эрта, кечроқ кўмганимиз маъқул» дейишди. Ота-чи, бунга унамади:

— Ўйлаб кўриш керак,— деди у,— кўмиладиган уч юз гектардан ортиқ токимиз бор. Кесиб кўмишнинг ўзи бўладими? Ундан кейин ўғлимиз Ҳокимбойнинг гапларини ҳам эътиборга олайлик. Ахир азм Тошкентда беш йил ўқиб келди. Илми бор. Агрономимиз билмасдан гапирмайди. У «Бу йил қиш қаттиқ келади, кўкламда ҳам намгарчилик сероб бўлади» деяпти, билиб гапиряпти.

— Хўш, нима маслаҳат берасиз бўлмаса, ота?— Маъмур ака юмшоқлик билан сўради.

— Баҳор эрта келадиган йилларда бўлак гап эди. Кеч кўмсак баҳорги ҳарорат тупроқни қиздириб, ток қуруқ чиқарди. Бу йил эрта саранжомимизни олганимиз яхши. Кўкламда ерда нам етарли бўлгандан кейин ток қуруқ чиқмайди. Ҳамма гап новдаларни билиб, совуққа чидамли қилиб кесишда, сертупроқ қилиб кўмишда қолган.

...Ота янглишмади. Буни энди боғбонлар ўз кўзлари билан кўриб туришибди. Кеч кўмилган адирроқ ерлардаги беш-ўн гектар ерни айтмаса, эрта хомток қилиниб эрта кўмилган ҳамма ток яхши чиқди. Новдалардаги кўз қувонтирадиган беҳисоб шўраларни санaнг, баракaнинг ўзи. Шарбат тўла тонна-тонна узумдан дарак беряпти.

...Олмазорларда ҳам, токзорлар, анорзорларда ҳам яна иш бошланиб кетди. Ота пешана тери, юрак ҳарорати тўкилган, қалбига яқин мана шу бепоён серҳосил боғларга, бу боғлар бағрида меҳри товланиб ишлаётган, ўзига қанот бўлаётган боғбон фарзандларига боқар экан, кўнгли тоғ каби кўтарилиб, меҳри жўшарди. Эҳҳе, кетма-кет ёққан ёмғирлар, селлар... буларнинг иродасини букаолмади. Қуёш йилт этдими, бел боғлашиб ишга чиқишди. Ток очишди, олмазорларга шакл беришди. Ер бағрини юмшатишди, ҳосил тақдири учун курашишди.

Ана, икки мусобақадош бригада бошлиқлари Маъмур ака билан Олимбой нималарнидир гаплашиб, токзорлар оралаб кетишяпти. Ҳар иккаласининг ҳам боғбонликда кўзлари пишган. Айниқса, умрингдан барака топкур, Маъмуржонни айтмайсизми? Кўпчиликни, деб қанча-қанча хайрли ишлар қилди у. Исмоил, Аширали, Муҳиддин акаларни қанотига олиб, қадим бўш ётган эллик гектар ерни токзор қилди, ҳосилга киритди. Қирқ гектар ерда олмазор барпо этиб, ҳосилини одамларнинг оғзига тутди. Ҳар йили гектаридан етмиш-саксон центнердан узум ҳосили кўтариш осонми? Шунинг уддасидан чиқиб, эл-юртнинг раҳматини эшитди.

Уч йил бўлдимикин, токзорларни кенгайтириб, боғ бригадаларини кўпайтириш борасида раис Эгамберди ака билан партком Тошканбой ака гап очиб қолди. Бу ҳаммага маъқул тушди.

— Кўнглимиздаги гап,— деди шунда Маъмур ака,— ҳозир ҳосилга кирган боғларни янги бригадаларга берсак, янги боғ қилмасам туролмайман.

— Ахир, шунча меҳнат қилиб, энди роҳатини кўраман, деганингизда қандай бўларкин?— раис Маъмур акага синовчан назар ташлади.

— Ҳаммаси ҳам ўзимизники раис,— деди Маъмур ака,— қўйнидан тўкилса қўнжига, дейдилар. Раъйимни қайтарманг.

Бригадирнинг айтгани бўлди. Мана ҳозир эски, ҳосилга кирган ерларга Олимбой бошчилик қиляпти. Мўлжали гектаридан етмиш центнердан. Маъмуржон аканинг токлари бироз ёшроқ. Аммо лекин ишлови жойида. Олтмиш бешдан кам бўлмайди. Колхозда Олимбой, Маъмуржон акага ўхшаган миришкор бригада бошлиқлари озми? Уларнинг мўлжаллари ҳам буларникидан кам эмас.

Мирҳайит ота мана шуларни ўйлади-ю, ич-ичидан хурсанд бўлиб, мийиғида кулиб қўйди-да, кеча агроном Ҳокимбой айтган токзорларни кўздан кечиргани йўл олди.

Пушталар чуқур юмшатилибди. Ўғит солиниб, қондириб суғорилибди. Эртароқ очилганлиги боисидан шўралари, гулга кирай, деб турибди. Ҳокимбойнинг фикри тўғри. Бу ерларда шўрахомтокни бошлайверса ҳам бўлади. Ундан кейин пуркагич аппаратларни ҳам шайлаб қўйиш керак. Ҳар ишнинг мовридида бўлгани яхши.

Мирҳайит ота мана шулар ҳақида фикр юритиб турганида бу ерга Ҳокимбойнинг ўзи келиб қолди.

— Ҳорманг ота, қалай, фикримга қўшилдингизми?— мамнун сўради у.

— Қўшилмасим ҳам борми? Агроном бўласан-у, билмайсанми, болам. Эртагаёқ одам сол.

— Заҳарли дориларни ташиб келтирдик, пуркагичларни кўздан кечиришяпти.

Агроном бир туп токнинг шўраларини санаб кўраркан, хурсандлик билан унга деди:

— Соз қилибсан, ўғлим, керак бўлганида шошилиб қолмаймиз.

Мирҳайит ота сўзлар экан, узоқ-узоқларга маъноли боқарди.

Ҳозир «Гулбоғ»да чинакам баҳор. Ҳадемай олмалар ҳосили шохларини эгади, тиргагичлари кўтаролмай тебранади. Қуёш нурини эмиб, юзларига тарам-тарам қон югурган олмалар бамисоли олтин сингари тобланиб баҳри-дилингни очади. Ток пайкалларини оралайсан, кўриб кўзларинг ором олади. «Паркент гули», «Нимранг», «Қора шувулғони», «Сояки», «Ҳусайни», «Чарос»... ҳамма-ҳаммаси биллурдай шарбатга тўлиб, ўзини сенга тортиқ этади. «Гулбоғ»нинг бугунги баҳори қўни-қўнжини тўлдириб келган олтин куз палласида ўзининг бутун бойлигини эл-юртга тўкиб ташлайди.

Усмон ЖОНГИТОВ.
Паркент.

Октябрь районидаги 5-ўт ўчириш қисми туну-кун постда сергак. Маранмов, Қодирқулов, Холматов, Бахтиев ва бошқалар тажрибали ўт ўчирувчилардан ҳисобланишади. Суратда: Подполковник Раҳмонов бошлиқ ўт ўчирувчилар группасини кўриб турибсиз.

Ю. Содиқов фотоси.

ЛЕНИН КЎЧАСИДА БАЙРАМ

ОЛМАЛИҚНИНГ марказий Ленин кўчаси яқинда ўзгача либосда тобланди. Йўл бўйларига ол байроқлар, ранг-баранг шарлар, турли шиорлар осилди. Уйларнинг пештоқлари чиройли қилиб безатилди. Ноз-неъматлар кўргазмаси, кўчма кино установкалар эрталабданоқ ишлаб турди. Ленин кўчасида истиқомат қилаётган қариялар ёшлар даврасида кўчанинг тарихидан сўзлашди.

Бундан ниҳояти ўн тўрт йил муқаддам ҳозирги шу кўркам кўчанинг ўрни кенг адирдан иборат эди. Шаҳар қурилиши билан бирга кўча қурилиши ҳам бошлаб юборилди. Мана, энди кенг проспект бўйлаб троллейбус ва автобуслар бетиним қатнаб турибди. Йўл бўйларида тизилиб кетган турар-жойлар, маданий-маиший биноларнинг ниҳояси кўринмайди. Экилган ниҳоллар шохлаб, кишилар бошида соябон бўлмоқда.

Ленин кўчасида Олмалиқ шаҳрининг таниқли кишилари, донгдор новаторлари, меҳнат ветеранлари истиқомат қилишади. Яқинда бўлиб ўтган Ленин номли кўча байрамида улар ўз ҳамшаҳарларига янги шаҳар бунёдкорлари ҳаётидан қизиқ-қизиқ лавҳалар сўзлаб бердилар.

Кўчалар байрами шаҳарда биринчи марта ўтказиляпти. Доҳий юбилейи олдидан кўрилган бу тадбир мақтовга лойиқдир. Кўча байрамини шаҳар партия комитетининг секретари Л. В. Лаврина кириш сўзи билан очади. Шаҳар пионерлари йиғилганларни янгича байрам билан қутлашади. Сўнг спортчилар чиқиши бошланади. Унга музика мактаби, бадиий ҳаваскорлар концертлари уланади.

Ўша куни доҳий Ленинга бағишланган ҳужжатли фильмлар ҳам намойиш этилди. Ленин ва партия ҳақида битилган қўшиқлар ижрочиларининг конкурси ўтказилди.

Шаҳар партия комитети Ленин кунлари олдидан яна бир қатор тадбирларни амалга оширди. Ҳунар-техника билим юрти ўқувчиларининг слёти, шаҳарнинг актив аёллари анжумани, деворий газеталар кўриги шулар жумласидандир. Ҳунар-техника билим юрти ўқувчилари ташкил этган Ленин хонаси экспонатларга бой қилиб безатилган. Улар Ленинга бағишланган махсус программада концерт репертуарлари тайёрлаб, ишчилар ўртасида намойиш этмоқдалар.

Деворий газеталар эса Ленин темасини кенг ва чуқур ёритишда ўзаро мусобақалашишяпти. Яқинда мусобақанинг биринчи даври якунланди. Бунда «За большой Калмаккир» ва «Медь Родине» деворий газеталари мукофотли ўринларни эгалладилар.

Ҳозир шаҳар партия ташкилоти Ленининг ҳаёти ва революцион фаолиятини янада тўлароқ акс эттирувчи тадбирларни амалга оширишга ҳозирланмоқда.

Х. НОСИРОВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

ГАПИРУВЧИ... МУШУК

Туркиянинг Конье шаҳрида яшовчи бир савдогарнинг ғаройиб мушуги бор. Бу мушук... гапиради — «ойи», «дада», «сингил» сўзини ва хўжайинининг исмини жуда аниқ қилиб айтади. Шаҳарга келган туристлар мушук ўргатувчининг уйига бориб, сўзларини магнитофон лентасига ёзиб олишяпти.

ТАМАКИ СИНОВЧИЛАР

Токиода ҳар йили кашандалар конкурси ўтказиб турилади. Унинг иштирокчилари кўзларини латта билан бойлаб оладилар ҳамда яқин масофада ҳидлатилган тамаки исига қараб, унинг қайси тур, қайси навда эканини айтиб берадилар.

ТУМАНГА ҚАРШИ

Англияни, хусусан Лондонни таърифлашганида албатта «туманли» сифатловчи сўзни қўллашади: «туманли Англия», «туман босган Лондон» ва ҳоказо. Айниқса Лондон — туман шаҳри. Қалин туман тушганида нарироқ масофада ҳеч нарсани кўриб бўлмайди. Машиналар, автобуслар, одамлар, туман ичида бутунлай кўринишмай қолади.

Кўча ҳаракатини кузатиб турган полициячиларга айниқса қийин. Яқинда лондонлик полициячиларга ажойиб бир темир қалпоқ (шлём) берилди. Бу махсус қалпоқларга лампочка ўрнатилган.

СОАТЛАР ШЎРИ

Японияда ғалати одат мавжуд. Японлар бузилиб, ишлатиб бўлмайдиган ҳолга келган соатларни кўчага олиб чиқиб, бир жойга тўплашади. Сўнг устидан олов ёқишади. Бу ғалати маросим тепасида албатта бирор руҳоний туриши лозим. Ундан ташқари, халойиқ кўп йиғилганидагина соатлар ёқилади.

ИТЛАР КЎРГАЗМАСИ

Ит — инсоннинг энг қадимий дўсти. Поляклар буни жуда яхши тушунишади. Шу йил май ойида Польшанинг Лодзь шаҳрида яқинда халқаро кинология конгресси олдидан итлар кўргазмаси очилади. Бу ерда 36 мамлакатдан келган 1200 ит намойиш қилинади.

КАПТАРЛАР ОЛИМПИАДАСИ

Яқинда Котовице (Польша) шаҳрида «қанотли почтальонлар олимпиадаси» ўтказилди. 17 мамлакатдан, жумладан, Англия, Франция, Нидерландиядан келтирилган каптарлар «ким ўзар» мусобақасида иштирок этишди.

Спорт мастери, Ўзбекистон терма командаси аъзоси А. Воронин моҳир мерганлардан ҳисобланади. У спорт маҳорати олий мактабида ёшларга бой тажрибасини ўргатмоқда. Суратда: А. Воронин навбатдаги машқ пайтида.
И. Зайниддинов фотоси.

Спорт

ҲИСОБ ТЕНГЛАШДИ

Жаҳон чемпиони Тигран Петросян Борис Спасский билан бўлаётган матчнинг 11-ўйинида ҳисобни тенглаштиришга муваффақ бўлди. Маълумки, бу ўйин чемпионнинг қўли баланд ҳолда кечиктирилган эди. Петросян ўз устунлигидан усталик билан фойдаланиб, рақибини таслим бўлишга мажбур этди. Шундай қилиб, ҳисоб 5,5:5,5. Мусобақанинг иккинчи даври янада кескин кураш билан ўтадиган бўлди.

* * *

Аёллар ўртасидаги жаҳон биринчилиги мусобақасида ҳам ўн бир ўйин ўйналди. Бу ерда жаҳон чемпиони 7:4 ҳисобида олдинда бормоқда. Н. Гаприндашвили билан А. Кушнир ўн биринчи учрашувда дурангга рози бўлишди. Энди жаҳон чемпиони қолган беш ўйиндан бир очко олса кифоя.

ҲАВФЛИ ЗОНАДАН ЧИҚИШ УЧУН

Москванинг «Динамо» футболчилари ҳавфли зонадан чиқиш учун астойдил интилмоқдалар. Улар 13 май куни турнир жадвалининг сўнгги поғонасида турган Куйбишевнинг «Крылья Советов» командасини қабул қилиб, 1:0 ҳисобида ғалабага эришдилар. Динамочилар қўлга киритилган икки очко билан бир поғона юқорига кўтарилишга —9-ўриндан 8-ўринга чиқишга муваффақ бўлдилар. Бир кун аввал Москвада яна бир ўйин бўлиб ўтди. Марказий Армия спорт клуби командаси Свердловскнинг «Уралмаш» футболчилари билан куч синашди. Олий лигага бу йил чиққан уралликлар тажрибали рақибларига муносиб қаршилик кўрсатдилар. Армиячилар учрашувнинг сўнгги минутидагина рақиблари дарвозасини нишонга олиб (тўпни Копейкин киритди) ғалаба қозондилар.

Кеча олий лига командалари ўртасида яна 7 та учрашув бўлиб ўтди.

МЕКСИКА ЭШИК ҚОҚМОҚДА

Футбол бўйича жаҳон биринчилигининг финал мусобақаларида қатнашиш учун ўтказилаётган саралаш ўйинлари кутилмаган натижаларни бермоқда. Бу ўринда Европадан биринчи бўлиб Бельгия футболчиларининг Мексика чемпионатига йўлланма олганлигини таъкидлаш керак. Бельгияликлар ўз группасидаги Испания, Югославия сингари кучли рақибларини орқада қолдириб кетдилар. Финалчи Испанияда майдон эгаларининг Югославия терма командаси билан бўлган учрашувидан сўнг маълум бўлди. Бу ерда испанияликлар меҳмонларни 2:1 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Ана шу ўйин натижаси 9 очко тўплаган бельгияликларни VI группа ғолиби қилиб қўйди.

«Олтин маъбуда» бизники бўлади, деб ҳаммадан аввал ўринсиз жар солиб юрган АҚШ футболчилари жаҳон чемпионатининг финалида қатнашиш ҳуқуқидан маҳрум бўлдилар. Улар саралаш ўйинида Ганти командасидан икки марта енгилдилар (2:0 ва 1:0).

Саралаш ўйинларидан озод бўлган жаҳон чемпиони —Англия терма командаси Буюк Британия турнирида ғолиб чиқди. А. Рамсей шогирдлари шотландияликларни 4:1 ҳисобида енгдилар ва уч ўйинда олти очко тўпладилар. Турнирда шотландияликлар иккинчи, Шимолий Ирландия футболчилари учинчи, Уэльс терма командаси охирги — тўртинчи ўринни эгаллади.

САМАРҚАНДДА ХАЛҚАРО ТУРНИР

Кеча қадимий Самарқандда юз катакли шашка бўйича халқаро турнир тантанали равишда очилди.

Ўзининг 2500 йиллик юбилейига тайёрланаётган Ўзбекистоннинг бу ўхна шаҳрига жаҳон чемпиони ригалик Андрис Андрейко, москвалик гроссмейстер Вячеслав Шчеголев ҳамда Агафонов, киевлик Исер Куперман, одессалик Александр Дуклер келдилар. Шунингдек, турнирда иштирок этиш учун икки марта Европа чемпиони голландиялик Тони Сейбрандс ҳамда унинг ватандошлари Я-де Ритер, халқаро гроссмейстер П. Розенбург, Швейцария, Бельгия, Италия мамлакатлари чемпионлари ҳам етиб келишди. Бу йирик мусобақада Ўзбекистондан икки шашкачи — спорт мастерлари Давидов ва Гуляевлар қатнашишади.

Турнир май ойининг охирида тугайди.

Яқинда республикамиз шаҳарлари бўйлаб кўпкунлик велосипед пойгаси ўтказилди. Сиз суратда кўриб турган А. Мустафоев ана шу пойгада ғолиб келиб, чемпион бўлди.

В. Иванов фотоси.

УЙ БЕКАЛАРИГА МАСЛАҲАТ

Баҳор авжида. Уй бекаларининг ташвиши кўпайди — уйдан қиш чангини кўтариш керак.

✦АВВАЛО, қишки кийим-кечакни йиғиштириш керак. Уларни бирма-бир тозалаб, керагини ювиб ёки химчисткага бериш лозим. Пальтоларни чўтка ёки «пилесос» билан чангини қоқиб, офтобга ёйиб қўйинг. Кейин махсус қоғоз ёки полиэтилен қопга солиб, нафталин сепинг.

✦ДЕВОР ва шипни аввал устига тоза латта ўралган қуруқ чўтка билан артинг. Аввал шип, кейин уй бурчаклари, сўнгида юқоридан пастга қараб деворлар тозаланади.

✦ДЕРАЗА ромлари, остидаги тахта токча ва эшикларни «Новость», «Лотос», «Астра» кир ювиш порошокларини иссиқ сувда эритиб ювган маъқул. Устидан яна тоза сув билан ювиб, қуригунча артсангиз ярақлаб кетади.

✦ДЕРАЗА ойналарини нами билан ойида бир марта артиб турган маъқул. Ойнани тоза артишнинг йўли кўп. Уни тоза сув билан ёки сувга уксус, новшадил спирт қўшиб артса ҳам бўлади. «Блеск», «Нитхипол» деган махсус воситалар билан ювсангиз яна яхши. Ойнани асло иссиқ сув билан ювманг — доғ тушади. Яхшиси аввал илиқ, кейин совуқ сув ишлатган маъқул.

✦ПАРКЕТЛИ, (лакли) пол ошхона уксусида ҳўлланган юмшоқ латта билан артилади. Ёғли доғларни ҳар қандай ювиш порошогини сувга қуюқ қилиб қўшиб, артсангиз паркет ўз ҳолига келади. Устидан иссиқ сув билан ювишни ҳам унутманг. Сиёҳдан қолган доғ иссиқ уксус эссенцияси билан артилади.

✦ БУЯЛГАН полни совунли иссиқ сувда латта билан артиб, сўнг сув билан юпқа ювилади. Бир челак сувга бир стакан уксус қўшиб артсангиз, пол ярқираб кетади.

✦ПИЛЕСОС-чанг тозаловчи машина билан гилам, мебелдаги чангни олиш, устки кийим-кечак, шкафлар ичини чангдан тозалаш мумкин. Лекин баъзи-баъзида ўн-ўнбеш минут «пилесосга» дам беришни» унутманг. Машинани ишлатганда уни куч билан босманг.

✦ПЛАСТИК ёки линолеум ётқизилган ошхона полини аввал латта билан, унга бир неча томчи скипидар билан бироз ҳўллаб артинг, сўнг ярқирагунча қуруқ юмшоқ мато билан артинг. Плитка ётқизилган полни эса латта ва майда қум билан артилади.

✦СОПОЛ (керамика) плитка ётқизилган ванна ёки ошхона деворларини иссиқ, совунли сув билан юқоридан пастга қаратиб ювилади, кейин тоза сув билан артилади.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

ЎЛДА-ЖЎЛДА

2-«Пискент» совхози территориясидаги «Лесхоз» деб номланган қишлоқ аҳолисининг бир қисми совхозда, бир қисми ўрмон хўжалигида меҳнат қилишади. Икки ташкилотга қарам бўлганимиз учунми қишлоқни ободонлаштириш ҳақидаги бизнинг арзимизга на совхоз раҳбарлари ва на ўрмон хўжалиги бошлиқлари қулоқ солишади!

Гап бундай: бундан саккиз йил бурун қишлоғимиз кўчаларига электр симёғочлари ўрнатилди. Ундан кейин трансформатор келтирилди. Бундан ҳамма хурсанд эди. Бироқ бу хурсандчилигимиз рўёбга чиқмади. Бошланган иш ўлда-жўлда қолди...

Эндиликда Бўка район раҳбарлари бу ишга бош қўшиб, қишлоғимизни электрлаштириб беришармикан, деган умиддамиз.

Т. БЕЙСЕНБОЕВ,
А. СУЛТОНБЕКОВ,
совхоз ишчилари.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.35 — **Теляянгиликлар**, 18.50 — **«Хаёлпараст»**, (Телеочерк).

Ўзбек тилида: 19.00 — **Ун минут музика**, 19.10 — **«Бинокор»** (Телепрограмма), 19.45 — **Теле-янгиликлар**, 20.00 — **«Нева соҳилининг сеҳрли афсонаси»** (Музикали эшиттириш), 20.40 — **«Тамомила маҳфий»** (Бадиий фильм, рус тилида), 22.20 — **«Бўстон»** тележурнали.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.55 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **«Совет Иттифоқининг иссиқлик энергетикаси соҳасидаги янгиликлар»** (Ҳужжатли фильм).

Рус тилида: 20.20 — **«Бразилия тупроғида»** (Кинофильм), 20.40 — **«Қари»** (Телевизион бадиий фильм), 21.50 — **«Горизонт»** (Киноальманах).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 15/V да **Ҳамза**, 16/V да **Спартак**, 17/V да **Чио-чио-сан.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 15/V да **Бой ила хизматчи** (билетлар сотилган), 17/V да **Шох Эдип.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ДРАМА ВА КОМЕДИЯ ТЕАТРИДА — 15/V да **Гули сиёҳ**, 16/V да **Бағри тош**, 17/V да **Жон қизлар.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Узоқ Ғарбда — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кеч соат 8 да ва 9.45 минутда).

Хон эл Халил квартaлида — «ДРУЖБА» (1 залда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қўлга тушмас қасоскорларнинг янги саргузаштлари — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Нейтрал сувлар — «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Чапай шунқорлари — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 9.45, 11.30 минутда), «МОСКВА» (эрталаб соат 10, кундуз 3 да), «ДРУЖБА» (2 залда, кундуз ва кечқурун).

Олтин ўқ — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Ажралишадиган бўлдик — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ўсмирлик даври — «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, 2, 4 да, кеч 6 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8 ярим ва 10 да).

Нейтрал сувлар — «ФЕСТИВАЛЬ».

Ўсмирлик даври — «ХИВА».

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИ

ТЕЗ КУНДА

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Ф. ШИЛЛЕР.

„МАРИЯ СТЮАРТ"

3 пардали трагедия

ТУРОБ ТУЛА таржимаси

Саҳнага қўювчи — БССР да хизмат кўрсатган артист М. Л. СПИВАК.

Режиссёр— Ўзбекистон ССР халқ артисти А. ТУРДИЕВ.

Рассомлар — Г. БРИМ ва М. ЭШОНХЎЖАЕВ.

АСОСИЙ РОЛЛАРДА:

УзССР халқ артистлари: Я. АБДУЛЛАЕВА, И. БОЛТАЕВА, З. МУҲАММАДЖОНОВ, Х. НАРИМОНОВ, С. ТАБИБУЛЛАЕВ, А. ТУРДИЕВ, М. ЮСУПОВ;

УзССР да хизмат кўрсатган артистлар: Т. АЗИЗОВ, Э. МАЛИКБОЕВА, С. НОРБОЕВА, С. СОТИБОЛДИЕВА, Т. ШУКУРОВ ва бошқалар қатнашадилар.

Спектакль кеч соат 7 яримда бошланади.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

Ғафур Ғулом номидаги бадиий адабиёт нашриёти дирекцияси, партия ва касаба союз ташкилотлари ҳамда коллективи нашриёт редактори С. Худайбергановга онаси

Турсунжон
ҲОЛИҚУЛОВАНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан таъзия изҳор қилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212, Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232, Масъул секретарь — В34808, Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 03008. ИНДЕКС — 6469. В — 2279.